

Ένωση Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων

& Επιστημόνων Πληροφόρησης

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

**ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΛΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΕΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΚΑΙ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΥΣ, 2022: ΟΜΑΔΑ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ**

Άρτεμις Χαλεπλιόγλου, MSc, PhD

Επίκουρη Καθηγήτρια/Τμήμα Αρχειονομίας, Βιβλιοθηκονομίας & Συστημάτων Πληροφόρησης,
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Πηνελόπη Κατσιγιάννη, MSc

Υπεύθυνη Βιβλιοθήκης/Βιβλιοθήκη, Αιγινήτειο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο, Εθνικό & Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών

Αθήνα, 2024

Ένωση Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων

& Επιστημόνων Πληροφόρησης

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

Σειρά: Μεταφράσεις Ξενόγλωσσου Υλικού για Βιβλιοθήκες και Κέντρα Πληροφόρησης, Αρχεία και Μουσεία

Πρότυπα καλής πρακτικής για νοσοκομειακές βιβλιοθήκες και βιβλιοθηκονόμους, 2022: Ομάδα Προτύπων του Τομέα Νοσοκομειακών Βιβλιοθηκών της Ένωσης Ιατρικών Βιβλιοθηκών, JMLA 110 (4) October 2022

Standards of practice for hospital libraries and librarians, 2022: Medical Library Association Hospital Libraries Caucus Standards Task Force

Jill Tarabula, Donna S. Gibson, Bridget Jivanelli, J. Michael Lindsay, Ana Macias, Sondhaya McGowan, Lori Mills, and Louise McLaughlin

Pittsburg, USA, JMLA 2022

[Φορέας Αδειοδότησης και Ημερομηνία Λήψης Νόμιμης Άδειας Μετάφρασης του έργου από την ΕΕΒΕΠ]

©ΕΕΒΕΠ

Standards of practice for hospital libraries and librarians, 2022: Medical Library Association Hospital Libraries Caucus Standards Task Force

Ένωση Ελλήνων Βιβλιοθηκονόμων

& Επιστημόνων Πληροφόρησης

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΩΝ

Τα πρότυπα πρακτικών για νοσοκομειακές βιβλιοθήκες της Ένωσης Ιατρικών Βιβλιοθηκών (Medical Library Association, MLA) ορίζουν ένα γενικό πλαίσιο αρχών, τυποποίησης και λειτουργίας των ειδικών αυτών βιβλιοθηκών. Η ιδιαιτερότητα της Ιατρικής Βιβλιοθήκης έγκειται στην αποστολή της που είναι διττή. Αφενός αφορά στην υποστήριξη του κλινικού και ερευνητικού έργου των ιατρών και του προσωπικού του οργανισμού στο πλαίσιο του οποίου δρα και αφετέρου στην υποστήριξη της θεραπευτικής παροχής υγειονομικών υπηρεσιών σε ασθενείς. Το κοινό της Ιατρικής Βιβλιοθήκης όπως προτείνεται και στα πρότυπα δεν είναι μόνο οι θεράποντες γιατροί, αλλά το σύνολο του προσωπικού του νοσοκομείου, νοσηλευτών/-τριών, εργαστηριακών ειδικοτήτων, ερευνητών/-τριών και διοικητικών εργαζόμενων, χωρίς να εξαιρούνται οι ίδιοι οι ασθενείς, οι συνοδοί τους, συγγενείς και οικείοι. Συνεπώς, οι υπηρεσίες τεκμηριωμένης πληροφόρησης της ιατρικής βιβλιοθήκης κινούνται σε δύο άξονες.

Ο πρώτος αυστηρά τεχνικός και επιστημονικός αφορά την προσφορά επιστημονικής πληροφόρησης στους ειδικούς για την λήψη αποφάσεων, το επιστημονικό έργο, την έρευνα, τη διαρκή εκπαίδευση, τη διαφοροδιάγνωση, τις επιπλοκές ή ανεπιθύμητες συνέπειες θεραπευτικών προσεγγίσεων. Ιδιαίτερη αποστολή του πρώτου άξονα λειτουργίας αποτελεί η εκπαιδευτική δράση που απευθύνεται σε νέους/-ες επαγγελματίες του χώρου της υγείας, σε προπτυχιακό, μεταπτυχιακό επίπεδο, τους/τις ειδικευόμενους/-ες γιατρούς, νοσηλευτές/-τριες, βιοπληροφορικούς και επιστήμονες που εργάζονται σε βιοϊατρικά εργαστήρια.

Ο δεύτερος άξονας αφορά την εκλαϊκευμένη επιστημονικά τεκμηριωμένη πληροφόρηση, ώστε οι ασθενείς και η οικογένειά τους να γίνονται κοινωνοί της κατάστασης της υγείας τους και να μπορούν να λάβουν αποφάσεις για την υγεία και τη φροντίδα τους, να συνεργάζονται και να συμμορφώνονται στις επιταγές των θεραπόντων ιατρών, αλλά και να μπορούν να επικοινωνήσουν άφοβα μαζί τους. Πρόσφατες επιστημονικές μελέτες καταδεικνύουν πόσο πολύ μπορεί να βελτιωθεί το θεραπευτικό αποτέλεσμα μιας ιατρικής πράξης, όταν οι ασθενείς και οι οικείοι τους γνωρίζουν βασικά στοιχεία της παθολογίας και φροντίδας. Καλό είναι να μην παραβλέπεται πως αυτός ο δεύτερος άξονας λειτουργίας σε ένα πλαίσιο εξωστρέφειας, απευθυνόμενος στην ευρύτερη κοινότητα, μπορεί να συμβάλλει στην προληπτική ιατρική και να ενισχύσει τη θωράκιση της κοινωνίας απέναντι σε μεταδιδόμενα νοσήματα και μη, βελτιώνοντας ουσιαστικά τη δημόσια υγεία.

Για την επίτευξη της αποστολής των ιατρικών βιβλιοθηκών απαιτείται η οικονομική και τεχνική υποστήριξή τους από τις διοικήσεις των ιδρυμάτων, τους φορείς, τους ειδικούς και τα τμήματα πληροφορικής. Μόνο όταν όλοι οι παράγοντες και όλες οι παράμετροι του νοσοκομείου ή του συστήματος υγείας λειτουργούν εναρμονισμένα, μπορούν να επιτευχθούν τα βέλτιστα αποτελέσματα στις επιστήμες της υγείας.

Το περιβάλλον λειτουργίας, οι οικονομικές παράμετροι και το ιστορικό πλαίσιο διαμόρφωσης των προτύπων του τμήματος νοσοκομειακών βιβλιοθηκών της MLA φαίνεται σημαντικά διαφορετικό από την κατάσταση στην χώρα μας. Αξίζει, όμως, να σημειωθεί πως σημαντικές διαφορές μεταξύ υγειονομικών μονάδων εντοπίζονται σε όλες τις χώρες, λαμβάνοντας υπόψη το χαρακτήρα τους, δημόσιο ή ιδιωτικό, το πού αυτές βρίσκονται, τον πληθυσμό που καλύπτουν ή την έκταση, καθώς και το αν πρόκειται για πανεπιστημιακό ή γενικό νοσοκομείο. Συνεπώς, η παγκοσμιότητα των προτύπων, όπως διατυπώνονται, είναι τόσο αδιαμφισβήτητη όσο και η ενημερότητά τους, ως προς τις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις και τις υγειονομικές πληροφοριακές ανάγκες. Η πρόσφατη κρίση της πανδημίας COVID-19 κατέδειξε πως το έλλειμμα τεκμηριωμένης ιατρικής πληροφόρησης της κοινωνίας και η αδυναμία κατανόησης της «γλώσσας» των ειδικών μπορεί να έχουν πολύ σοβαρές συνέπειες.

Τα πρότυπα απευθύνονται τόσο σε βιβλιοθηκονόμους- επιστήμονες της πληροφόρησης, όσο και στα κέντρα λήψης αποφάσεων και στις διοικήσεις συστημάτων υγείας και νοσοκομείων και τονίζουν την πολύπλευρη αξία της νοσοκομειακής βιβλιοθήκης για τη δημόσια υγεία. Το Παράρτημα Α αποτελεί ένα χρήσιμο οδηγό βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών για βιβλιοθηκονόμους και τις διοικήσεις των νοσοκομείων. Ευελπιστούμε η παρούσα μετάφραση των προτύπων να βοηθήσει στην ενεργοποίηση όλων των παραγόντων, πρωτίστως αυτών που λαμβάνουν πολιτικές και διοικητικές αποφάσεις. Η πολλαπλότητα των ρόλων της νοσοκομειακής βιβλιοθήκης, η σύνθετη αποστολή της και η αξία της είναι αδιαμφισβήτητη. Παράλληλα, οι δημόσιες και δημοτικές βιβλιοθήκες μπορούν και αυτές να συνεισφέρουν στην εξωστρεφή προσέγγιση της ευρύτερης κοινωνίας διαμορφώνοντας, σε συνεργασία με τις νοσοκομειακές βιβλιοθήκες και τους ειδικούς, ένα πλέγμα τεκμηριωμένης υγειονομικής ενημέρωσης. Αν οι βιβλιοθήκες στελεχωθούν με το κατάλληλο προσωπικό και εφοδιαστούν με το κατάλληλο υλικό θα επιφέρουν με βεβαιότητα ουσιαστικά αποτελέσματα αναβάθμισης της δημόσιας υγείας, συμβάλλοντας στη μείωση της νοσηρότητας και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Άρτεμις Χαλεπλιόγλου

Πηνελόπη Κατσιγιάννη

Πρότυπα καλής πρακτικής για νοσοκομειακές βιβλιοθήκες και βιβλιοθηκονόμους, 2022: Ομάδα Προτύπων του Τομέα Νοσοκομειακών Βιβλιοθηκών της Ένωσης Ιατρικών Βιβλιοθηκών

Περίληψη

Η Ειδική Ομάδα Προτύπων της Επιτροπής Νοσοκομειακών Βιβλιοθηκών της Ένωσης Ιατρικών Βιβλιοθηκών (MLA HLCSTF) ακολουθεί τις πρακτικές αρχές που καθιερώθηκαν το 1953 για την ανάπτυξη δεικτών ποιότητας και ορθών πρακτικών στο νέο αναπτυσσόμενο και γρήγορα εξελισσόμενο περιβάλλον των νοσοκομειακών βιβλιοθηκών. Καθώς οι βιβλιοθήκες αυτές αυξήθηκαν σε αριθμό και σημασία, η Μικτή Επιτροπή Αξιολόγησης των Νοσοκομείων των ΗΠΑ (Joint Commission on Accreditation of Healthcare Organizations, JCAHO) συμπεριέλαβε το 1978 ένα πρότυπο λειτουργίας νοσοκομειακής βιβλιοθήκης που αναπτύχθηκε σε συνεργασία με την Ένωση Ιατρικών Βιβλιοθηκών (MLA). Από τότε έγιναν αλλαγές στην JCAHO, που τότε λεγόταν απλά Μικτή Επιτροπή (TJC), καθώς τα κριτήρια διαχείρισης της γνώσης όπως επίσης και οι διαθέσιμες τεχνολογίες για την επιμέλεια και την παρουσίαση τεκμηριωμένων πηγών άλλαξαν, με αποτέλεσμα να χρειάζεται η ενημέρωση των προτύπων. Τα πρότυπα του 2022 αποτελούν την πιο πρόσφατη έκδοση, που αντικαθιστά εκείνη του 2007.

Λέξεις κλειδιά: Βιβλιοθηκονόμοι, βιβλιοθήκες, πρότυπα νοσοκομειακών βιβλιοθηκών, επαγγελματικός ρόλος, πρότυπα υπηρεσιών βιβλιοθηκών, πρότυπα εκπαίδευσης προσωπικού και προγραμματισμού, τεκμηριωμένη πληροφόρηση, εικονικές βιβλιοθηκονομικές υπηρεσίες

Ιστορικό

Τα «Πρότυπα για Νοσοκομειακές Βιβλιοθήκες» της Ένωσης Ιατρικών Βιβλιοθηκών (Medical Library Association, MLA) αναπτύχθηκαν το 2002 σαν οδηγός για τις νοσοκομειακές διοικήσεις, τους βιβλιοθηκονόμους και τους φορείς αξιολόγησης, ώστε να διασφαλιστεί πως τα νοσοκομεία διαθέτουν πηγές και υπηρεσίες ανάλογες με τις απαιτήσεις της τεκμηριωμένης πληροφόρησης (knowledge-based information, KBI). Μετά τη λήψη της απόφασης για τη δημιουργία προτύπων για τις νοσοκομειακές βιβλιοθήκες, το Διοικητικό Συμβούλιο της MLA συνέστησε στην Επιτροπή Προτύπων του Τμήματος των

Νοσοκομειακών Βιβλιοθηκών να αξιολογεί συνεχώς τα πρότυπα και να τα αναθεωρεί εφόσον αυτό κρίνεται αναγκαίο, ώστε να ανταποκρίνονται συνεχώς στις εξελίξεις τόσο στην υγειονομική περίθαλψη όσο και στις προτεραιότητες της MLA. Το κείμενο αυτό παρουσιάζει την πιο πρόσφατη ενημέρωση αυτών των προτύπων.

Εκτενής Περίληψη

Η έκδοση «Πρότυπα Καλής Πρακτικής για Νοσοκομειακές Βιβλιοθήκες και Βιβλιοθηκονόμους, 2022» της MLA έχει αναθεωρηθεί, ώστε να αντανakλά τις τεχνολογικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές εξελίξεις, όπως ισχύουν στα νοσοκομεία σήμερα. Οι ενημερώσεις ανταποκρίνονται στις δυναμικές απαιτήσεις των νοσοκομειακών βιβλιοθηκών του 21^{ου} αιώνα και των οργανισμών που εξυπηρετούν. Το κείμενο λειτουργεί με διπλό σκοπό:

- ως οδηγός για ανώτερα διοικητικά στελέχη νοσοκομείων και διευθυντές τμημάτων, βιβλιοθηκονόμους, τμήματα πληροφορικής υποστήριξης (information technology, IT) και οργανισμούς αξιολόγησης, ώστε να εξασφαλιστεί πως οι βιβλιοθήκες θα έχουν τις πληροφοριακές πηγές και θα επιτελούν αποτελεσματικά υπηρεσίες, σύμφωνες με τις νοσοκομειακές ανάγκες τεκμηριωμένης πληροφόρησης (KBI), για την υποστήριξη τεκμηριωμένης ιατρικής πράξης, για την ανάπτυξη προγραμμάτων ποιότητας και ασφάλειας, και για την βελτίωση των κλινικών αποτελεσμάτων.
- ως οργανωτικό σημείο αναφοράς ώστε να χρησιμοποιείται για την κάλυψη των αναγκών τεκμηριωμένης πληροφόρησης (KBI), για τη διαρκή πρόσβαση σε ηλεκτρονικές πηγές στα σημεία ιατρικής φροντίδας, για την αναβάθμιση της πρόσβασης σε τεκμηριωμένες βέλτιστες ιατρικές πρακτικές για καλύτερα κλινικά αποτελέσματα και για να συνεισφέρει σε πρωτοβουλίες ποιοτικής αναβάθμισης και βελτίωσης της αποτελεσματικότητας, λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς δαπανών, χώρων και ανθρώπινου δυναμικού.

Ενώ πολλές από τις πρακτικές των βιβλιοθηκών διατηρούνται σταθερές για πολλά χρόνια, η Επιτροπή αναθεώρησε ή πρόσθεσε περιεχόμενο για:

- να προβάλλει τη δέσμευση για την υποστήριξη της διαφορετικότητας, ισότητας και συμπερίληψης σε όλα τα περιβάλλοντα παροχής υγείας.
- να δημιουργήσει συνοχή μέσα από τη χρήση του ευρύτερου όρου «νοσοκομείο» ή «βιβλιοθήκη επιστημών υγείας» με τον όρο «ιατρική βιβλιοθήκη».
- να φέρει στο φως την αυξανόμενη συμμετοχή των βιβλιοθηκονόμων στην ανάπτυξη εφαρμογών σε συνεργασία με τμήματα Πληροφορικής (IT), με πεδίο δράσης τις συνδέσεις ηλεκτρονικών φακέλων ασθενών (electronic health records, EHR) με πηγές τεκμηριωμένης πληροφόρησης (KBI), την υποστήριξη εφαρμογών κινητών συσκευών και την αλληλεπίδραση με προϊόντα ηλεκτρονικών πηγών και τους προμηθευτές τους.
- να διευρύνει την ιδέα του χώρου της βιβλιοθήκης, ώστε να συμπεριλαμβάνονται σε αυτήν τόσο οι φυσικές όσο και οι εικονικές βιβλιοθήκες.
- να ενσωματώσει τα νέα ερευνητικά δεδομένα που είναι διαθέσιμα, για τον υπολογισμό του λόγου στελέχωσης προσωπικού βιβλιοθήκης και να ορίσει την σχέση βαθμού στελέχωσης και επιπέδου βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών.
- να διευρύνει τους ρόλους της εκπαίδευσης, έρευνας και αξιολόγησης τεκμηριωμένης βιβλιογραφίας για όλες τις κλινικές ειδικότητες και όλα τα επίπεδα νοσοκομειακού προσωπικού.
- να τονίσει τη σημασία της παρουσίας πτυχιούχου βιβλιοθηκονόμου με σχετική εξειδίκευση.
- να επεκτείνει τα καθήκοντα του/της βιβλιοθηκονόμου συμπεριλαμβάνοντας:
 - την υποστήριξη δημοσιεύσεων και την τήρηση των νόμων περί πνευματικής ιδιοκτησίας.
 - την αξιολόγηση των αναγκών της βιβλιοθήκης και τον στρατηγικό σχεδιασμό.

- τον σχεδιασμό φυσικών και εικονικών βιβλιοθηκών που να λειτουργούν εντός του νοσοκομείου ή στο διαδίκτυο.
- να παρουσιάσει τις αναφορές για τη στήριξη προτάσεων για τεκμηριωμένες βιβλιοθηκονομικές πρακτικές.

Η «Δήλωση Πρόσκληση της MLA προς τις Διευθύνσεις Νοσοκομείων και Συστημάτων Υγείας για τη Χρηματοδότηση Βιβλιοθηκών και του Προσωπικού των Βιβλιοθηκών» του 2022 συνυπογράφεται και υποστηρίζεται από οργανισμούς αξιολόγησης και ιδρύματα παροχής υγείας και εξυπηρετεί το αίτημα πρόσθετης υποστήριξης για τη διατήρηση των βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών. Ο/Η βιβλιοθηκονόμος των επιστημών υγείας είναι τοποθετημένος/-η σε μια θέση κλειδί για τη λειτουργία του νοσοκομείου. Η πανταχού παρούσα φύση του διαδικτύου και των βασικών ψηφιακών συλλογών, οι υφιστάμενες και νεωτερικές τεχνολογίες και τα εξελισσόμενα μέσα επιστημονικής επικοινωνίας μεταξύ ιατρικού, νοσηλευτικού και παραϊατρικού προσωπικού, ασθενών και ευρύτερης κοινότητας απαιτούν νέες στρατηγικές και σχεδιασμούς, κατανομή επαρκών πόρων και επιλογή και αξιολόγηση των καταλληλότερων πληροφοριακών πηγών και τεχνολογιών. Η Επιτροπή Προτύπων Νοσοκομειακών Βιβλιοθηκών ευελπιστεί πως τα πρότυπα μπορούν να βοηθήσουν στην προώθηση αυτών των προσπαθειών.

Σύνοψη των Προτύπων Βιβλιοθηκονομικών Πρακτικών

Πρότυπο 1: Ο/Η βιβλιοθηκονόμος λειτουργεί ως επικεφαλής, υπεύθυνος/-η για την διαχείριση των πηγών και των υπηρεσιών, ώστε να εξυπηρετούνται οι ανάγκες ΚΒΙ του οργανισμού. Η βιβλιοθήκη έχει δικό της προϋπολογισμό, και ο/η διευθυντής/-ντρια ή ο/η υπεύθυνος/-η βιβλιοθήκης λειτουργεί ως επικεφαλής της, ενώ δίνει αναφορά μόνο σε ανώτατο επίπεδο διοίκησης του οργανισμού. Η λειτουργία της βιβλιοθήκης είναι αυτόνομη.

Πρότυπο 2: Όλες οι έρευνες που αφορούν στην παροχή υγείας ή στα πληροφοριακά συστήματα αναφοράς και στις υπηρεσίες, διαβιβάζονται στον/στην πιστοποιημένο/-η βιβλιοθηκονόμο. Ο/Η βιβλιοθηκονόμος πρέπει να είναι μέλος της Ακαδημίας Επαγγελματιών Ιατρικής Πληροφόρησης (Academy of Health Information Professionals, AHIP).

Πρότυπο 3: Η MLA δεσμευμένη στην υιοθέτηση των αρχών της διαφορετικότητας, της ισότητας και της συμπερίληψης για τη στελέχωση των βιβλιοθηκών και τις συμφωνίες παροχής βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών, εισηγείται σχετική οδηγία για την κατανομή των ανθρώπινων πόρων.

Πρότυπο 4: Ο/Η βιβλιοθηκονόμος που παρέχει ιατρική πληροφόρηση, καθώς είναι ο/η βασικός/-η επαγγελματίας τεκμηρίωσης πληροφόρησης (ΚΒΙ) στον οργανισμό, συνεργάζεται με την ομάδα πληροφορικής του οργανισμού (IT) για να εξασφαλίσει τις απαραίτητες διαδικτυακές πηγές και υπηρεσίες, οι οποίες να είναι λειτουργικές και διαθέσιμες στο προσωπικό, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών φακέλων των ασθενών (EHR).

Πρότυπο 5: Η τεκμηρίωση προσφέρει την επιστημονική βάση διασύνδεσης μεταξύ τεκμηριωμένης ιατρικής γνώσης και βελτιωμένης θεραπευτικής πράξης στο επίπεδο των ασθενών, ενισχυμένης εκπαίδευσης των ασθενών, υποστήριξη προγραμμάτων βελτίωσης αποτελεσματικότητας, λειτουργίες ασφάλειας των ασθενών, και διαρκούς ιατρικής εκπαίδευσης φοιτητών/-τριών, νοσηλευτών/-τριών, ιατρών και ερευνητών/-τριών.

Πρότυπο 6: Ο/Η βιβλιοθηκονόμος προσφέρει τεκμηρίωση κατά τη διαρκή επανεξέταση των πληροφοριακών αναγκών του οργανισμού και την ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων για την παροχή κατάλληλων πηγών πληροφόρησης, υπηρεσιών και τεχνολογιών που να ανταποκρίνονται στις προσδιορισμένες ανάγκες.

Πρότυπο 7: Ο/Η βιβλιοθηκονόμος προωθεί ενεργά τις υπηρεσίες τεκμηριωμένης πληροφόρησης και τις σχετικές πηγές σε όλες τις ομάδες χρηστών, ενώ προσφέρει πρόσβαση στα σχετικά τεκμήρια.

Πρότυπο 8: Όλες οι λειτουργίες τεκμηριωμένης πληροφόρησης (KBI) πραγματοποιούνται σε πλήρη συμμόρφωση με την ισχύουσα νομοθεσία ομοσπονδιακή, πολιτειακή και τοπική, καθώς και τους κανονισμούς, συμπεριλαμβανομένων των πνευματικών δικαιωμάτων, του ιατρικού απόρρητου και της εμπιστευτικότητας των ασθενών (HIPAA) και τις συμφωνίες αδειών χρήσης με τους προμηθευτές.

Πρότυπο 9: Οι πηγές τεκμηριωμένης πληροφόρησης (KBI) πρέπει να είναι διαθέσιμες στο προσωπικό 24 ώρες την ημέρα, 7 ημέρες την εβδομάδα.

Πρότυπο 10: Ο όρος βιβλιοθήκη αναφέρεται στο τμήμα –στη φυσική, εικονική ή υβριδική μορφή- και περιλαμβάνει έναν ή μία πιστοποιημένο/-η βιβλιοθηκονόμο. Η βιβλιοθήκη υποστηρίζει επαγγελματίες, υπηρεσίες, και πηγές που λειτουργώντας αρμονικά από κοινού, εξασφαλίζουν με τον καλύτερο τρόπο τις ανάγκες πληροφόρησης ενός οργανισμού παροχής υγειονομικών υπηρεσιών.

Πρότυπο 11: Οι πηγές του τμήματος πληροφορικής (IT) είναι διαθέσιμες για την υποστήριξη της αποστολής της βιβλιοθήκης για την παροχή τεκμηριωμένης πληροφόρησης (KBI) και υπηρεσιών.

Εισαγωγή

Μετά τη δημοσίευση των Προτύπων του 2002, ακολούθησε η δημοσίευση της αναθεωρημένης έκδοσης τους το 2005 [1, 2]. Τον Μάρτιο του 2005, το Εθνικό Δίκτυο Ιατρικών Βιβλιοθηκών (National Network of Libraries of Medicine, NNLM) και συγκεκριμένα η ομάδα εργασίας για το Διαδίκτυο στα Νοσοκομεία, παρουσίασαν μια αναφορά με την οποία εισηγήθηκαν μια σειρά από συστάσεις, μια από τις οποίες ήταν η συνεργασία με την Επιτροπή Προτύπων Νοσοκομειακών Βιβλιοθηκών (Hospital Library Section, HLS Standards Committee) για να προστεθεί ένα τεχνολογικό πρότυπο στα «Πρότυπα Νοσοκομειακών Βιβλιοθηκών» (Standards for Hospital Libraries). Το νέο πρότυπο καθόρισε τις ελάχιστες τεχνολογικές απαιτήσεις για τη λειτουργία των νοσοκομειακών βιβλιοθηκών ως παρόχους πηγών τεκμηριωμένης πληροφόρησης (KBI). Το Μάιο του 2007, το πρότυπο 11 εγκρίθηκε από το Συμβούλιο της MLA στην ετήσια συνάντησή της. Επίσης, προστέθηκε στο κείμενο των προτύπων η δήλωση εκπαιδευτικής πολιτικής της MLA για τις *Ικανότητες για Δια Βίου Μάθηση και Επαγγελματική Επιτυχία*. Άλλες κατάλληλες αναθεωρήσεις προστέθηκαν για να συμπεριληφθούν αλλαγές στις πηγές και στη χρήση της ορολογίας. Επιπλέον, το συμβούλιο της MLA συνέστησε τα αναθεωρημένα πρότυπα να ονομάζονται «Πρότυπα για Νοσοκομειακές Βιβλιοθήκες 2007» και να υποδηλώνεται το ιστορικό της δημοσίευσής τους [3].

Τον Οκτώβριο 2019, ακολούθησε συζήτηση σχετικά με την ανάγκη αναθεώρησης και ενημέρωσης των υφιστάμενων «Προτύπων για Νοσοκομειακές Βιβλιοθήκες 2007». Η Επιτροπή Προτύπων Νοσοκομειακών Βιβλιοθηκών συγκροτήθηκε εκ νέου από μέλη που εθελοντικά ανέλαβαν να μελετήσουν συγκεκριμένα πρότυπα ως προς την ενημερότητα και την εφαρμογή τους, σε σχέση με τις σύγχρονες πρακτικές και τεχνολογίες. Παρά την έλευση του COVID-19 και μετά από πολυάριθμες εξ αποστάσεως συναντήσεις, συντάχθηκε ένα τελικό προσχέδιο για να παρουσιαστεί στην Ένωση Νοσοκομειακών Βιβλιοθηκών της MLA την Άνοιξη του 2022.

Ανάλυση των προτύπων από απόψεως πρακτικής και σκοπού

Πρότυπο 1: Ο/Η βιβλιοθηκονόμος υπηρετεί ως επικεφαλής του τμήματος, υπεύθυνος/-η για τη διαχείριση των πηγών και υπηρεσιών που απαιτούνται για τις ανάγκες τεκμηριωμένης πληροφόρησης (KBI) στον οργανισμό. Η βιβλιοθήκη έχει αυτόνομο προϋπολογισμό και ο/η διευθυντής/-ντρια ή

υπεύθυνος/-η Βιβλιοθήκης, ως επικεφαλής του τμήματος, αναφέρεται στο ανώτατο διοικητικό επίπεδο του οργανισμού [3, 4].

Σκοπός. Η Βιβλιοθήκη να λειτουργεί ως τμήμα. Η βιβλιοθήκη λειτουργεί, κατά τα πρότυπα της Επιτροπής πηγών που αφορούν την τεκμηριωμένη πληροφόρηση (ΚΒΙ), ως διαχειρίστρια της πληροφορίας για τις ανάγκες ενός νοσοκομείου ή ενός συστήματος υγείας [5-7]. Για να είναι δυνατή η ανάπτυξη συστημάτων, πηγών και υπηρεσιών, ώστε να είναι συμβατά με αυτό το πρότυπο, οι ανάγκες, οι προβληματισμοί και η συμβολή της βιβλιοθήκης πρέπει να αποφασίζονται από κέντρα λήψης αποφάσεων στο ανώτατο επίπεδο διοίκησης του οργανισμού. Η Βιβλιοθήκη πρέπει να είναι ανεξάρτητο τμήμα και να έχει για διευθυντή/-ντρια ή υπεύθυνο/-η λειτουργίας της έναν/μία βιβλιοθηκονόμο σε ηγετική θέση, για να εξασφαλίζεται η αποτελεσματικότερη διασύνδεση με τη διοίκηση του οργανισμού. Η αλληλεπίδραση των βιβλιοθηκονόμων με τους/τις επικεφαλής άλλων τμημάτων ενισχύει την εις βάθος κατανόηση των πληροφοριακών αναγκών του οργανισμού. Αυτή η αλληλεπίδραση διευκολύνει την πρόσβαση σε ιδρυματικές πηγές και δεδομένα, απαραίτητα για την παροχή πληροφοριών, ώστε να εξυπηρετούνται οι ανάγκες των επικεφαλής του νοσοκομείου, των κλινικών γιατρών, των ασθενών και των μελών των οικογενειών τους [8].

Το 2022, η MLA δημοσίευσε μια δήλωση για την πρόσθετη υποστήριξη στην παροχή και διαχείριση επιμελημένων (curated) βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών.

[Απόσπασμα] «Τα στελέχη της διοίκησης των νοσοκομείων και των συστημάτων υγείας θα πρέπει να αναλάβουν με συνέπεια την αποστολή να υποστηρίζουν το ιατρικό και διοικητικό προσωπικό, τους ασθενείς και τις οικογένειες τους, αλλά και τις ευρύτερες κοινότητες με τη χρηματοδότηση των υπηρεσιών νοσοκομειακής βιβλιοθήκης υπό την ευθύνη ενός ή μιας διαπιστευμένου/-ης βιβλιοθηκονόμου. Δουλεύοντας μαζί, νοσοκομεία, συστήματα υγείας και βιβλιοθηκονόμοι παρέχουν πηγές, πρόσβαση και υποστήριξη στις ομάδες ιατρικής φροντίδας, ώστε οι τελευταίες να μπορούν να παρέχουν τεκμηριωμένες ιατρικές υπηρεσίες που θα φέρουν επιτυχή αποτελέσματα βελτίωσης της υγείας των ασθενών».

Εθνικές ενώσεις και ιδρύματα έχουν εγκρίνει και ενθαρρύνουν την εφαρμογή της δήλωσης αυτής στα τμήματα νοσοκομειακών βιβλιοθηκών [9].

Πρότυπο 2: Ένας ή μια διαπιστευμένος/-η βιβλιοθηκονόμος αναλαμβάνει τα καθήκοντα διαχειριστή/-στριας των αποτελεσμάτων των ιατρικών ερευνών και αναφοράς των πληροφοριακών συστημάτων και υπηρεσιών. Για τη θέση αυτή προτιμώνται επαγγελματίες μέλη της Ακαδημίας Επαγγελματιών Ιατρικής Πληροφόρησης.

Σκοπός. Τα προσόντα των βιβλιοθηκονόμων. Η παροχή ιατρικής, νοσηλευτικής και κλινικής πληροφόρησης απαιτεί συγκεκριμένες γνώσεις και δεξιότητες σχετιζόμενες με την κατανόηση της πληροφορίας που διαχειρίζεται και των σχετικών τεχνολογιών. Εξαιτίας του γρήγορου ρυθμού αλλαγών στο πλαίσιο της ιατρικής φροντίδας και των υπηρεσιών πληροφόρησης και πηγών είναι απαραίτητη η ευθυγράμμιση του/της διαχειριστή/-στριας της ιατρικής πληροφόρησης με την αποστολή του οργανισμού, το όραμα, τους σκοπούς και το στρατηγικό σχέδιο. Ένα εμπορικό σύστημα ηλεκτρονικών πηγών κλινικής πληροφόρησης δεν αντικαθιστά σε καμία περίπτωση τις υπηρεσίες διαπιστευμένων ιατρικών βιβλιοθηκονόμων.

Οι διαπιστευμένοι βιβλιοθηκονόμοι είναι άτομα που διαθέτουν Μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών από:

- Ένα αναγνωρισμένο πρόγραμμα σπουδών από την Αμερικάνικη Ένωση Βιβλιοθηκών (ALA) ή τον διάδοχο οργανισμό διαπίστευσης [10] ή
- Ένα αναγνωρισμένο πρόγραμμα σπουδών βιβλιοθηκονομίας και υπηρεσιών πληροφόρησης από το εθνικό συλλογικό όργανο μιας άλλης χώρας.

Ως επαγγελματίες ιατρικής πληροφόρησης, οι βιβλιοθηκονόμοι για τις επιστήμες της υγείας έχουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τα προσόντα που έχουν οριστεί από τους αρμόδιους επαγγελματικούς φορείς. Απόδειξη της διαρκούς προόδου και εξέλιξης αυτών των προσόντων αποτελεί το να είναι μέλη της Ακαδημίας Επαγγελματιών Ιατρικής Πληροφόρησης της MLA [11]. Η MLA έχει ορίσει με σαφήνεια τις δεξιότητες και ικανότητες που είναι απαραίτητες για ιατρικούς βιβλιοθηκονόμους στα *Προσόντα για την*

Διαρκή Μάθηση και Επαγγελματική Επιτυχία. Στις ικανότητες αυτές περιλαμβάνονται οι υπηρεσίες πληροφόρησης και διαχείρισης της πληροφορίας, η διεύθυνση, τεκμηριωμένη πρακτική, έρευνα και επαγγελματισμός [12].

Η παροχή ιατρικής πληροφόρησης συμβαίνει σε διαφορετικά πλαίσια λειτουργίας που περιλαμβάνουν νοσοκομεία και κέντρα υγείας, ερευνητικούς και ακαδημαϊκούς φορείς ιατρικών, νοσηλευτικών και σχετικών με την υγεία σχολών. Οι υπηρεσίες βιβλιοθήκης και πληροφόρησης αναπτύσσονται ώστε να ικανοποιούνται οι στρατηγικές πληροφοριακές ανάγκες του κάθε ατόμου ή ομάδας ατόμων που εξυπηρετούνται μέσα στον οργανισμό. Ο ρόλος των ιατρικών βιβλιοθηκονόμων μπορεί να περιλαμβάνει χωρίς να περιορίζεται τα ακόλουθα [13, 14]:

- Ανάπτυξη, παροχή και προώθηση βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών για την υποστήριξη της πρόσβασης στην βιοϊατρική βιβλιογραφία περιλαμβάνοντας:
 - Βιβλιογραφικές αναζητήσεις
 - Παράδοση τεκμηρίου/διαδανεισμό μεταξύ βιβλιοθηκών
 - Υπηρεσίες διαρκούς ενημέρωσης (current awareness) για τις εξελίξεις σε ένα θέμα
- Απόκριση στα αιτήματα των χρηστών υπηρεσιών υγείας που σχετίζονται με τη φροντίδα των ασθενών, την υγεία και την ασθένεια, τις ιατρικές θεραπείες και τους κοινοτικούς πόρους
- Επιλογή, εκτίμηση, απόκτηση άδειας χρήσης ή αγορά πηγών πληροφόρησης για την ενσωμάτωσή τους στις φυσικές ή ηλεκτρονικές συλλογές
- Ανάπτυξη και συντήρηση μιας διαδικτυακής παρουσίας που να περιλαμβάνει απομακρυσμένη πρόσβαση
- Ατομική και ιδρυματική υποστήριξη για συμμόρφωση με τα πνευματικά δικαιώματα χρήσης και δημοσίευσης
- Εκπαίδευση νέου ή υφιστάμενου εργαζόμενου στις βιβλιοθηκονομικές πηγές και υπηρεσίες
- Στρατηγικό σχεδιασμό για τις λειτουργίες της βιβλιοθήκης ώστε να υποστηρίζεται η αποστολή του ιδρύματος
- Προϋπολογισμός για τις λειτουργίες της βιβλιοθήκης, ανάπτυξη συνεργασιών και συμμετοχής σε ευκαιρίες αγορών με σύμπραξη
- Πρόσληψη, εκπαίδευση και αξιολόγηση της απόδοσης του προσωπικού της βιβλιοθήκης
- Αξιολόγηση νέων τεχνολογιών και της εφαρμογής τους στη διαχείριση της βιβλιοθήκης και των υπηρεσιών της
- Σχεδιασμός φυσικού χώρου της βιβλιοθήκης

Αυτοί οι ρόλοι και οι υπηρεσίες αναλύονται περαιτέρω στα πρότυπα που ακολουθούν.

Πρότυπο 3: Η δέσμευση της MLA για τη διαφορετικότητα, την ισότητα και την συμπερίληψη θα πρέπει να είναι το θεμέλιο για την στελέχωση και τις συμφωνίες παροχής υπηρεσιών.

Η MLA προάγει την αριστεία και δεσμεύεται για τη διαφορετικότητα, ισότητα και συμπερίληψη στο επάγγελμα, την καθοδήγηση των ιατρικών βιβλιοθηκών, και των επιστημόνων πληροφόρησης τώρα και στο μέλλον [15].

Σκοπός. Στελέχωση. Μια επαρκώς στελεχωμένη βιβλιοθήκη είναι απαραίτητη για την εξυπηρέτηση των πληροφοριακών αναγκών τεκμηριωμένης πληροφόρησης (KBI) του συνόλου του προσωπικού του ιδρύματος στο οποίο εδράζεται. Η επιλογή προσωπικού για τη στελέχωση της βιβλιοθήκης χρειάζεται να λαμβάνει υπόψιν τις πληροφοριακές ανάγκες της κοινότητας που εξυπηρετείται, νέων και δυνητικών χρηστών και να λαμβάνει υπόψιν τη διάσταση εξωστρέφειας και παροχής βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών σε τρίτους. Οι λειτουργίες της βιβλιοθήκης και ο φόρτος εργασίας καθορίζονται από το πλήθος του προσωπικού του οργανισμού, τις δραστηριότητες κλινικής έρευνας, την αποστολή και περιπλοκότητα της σύνθεσης του ιδρύματος.

Όπως διατυπώθηκε στο Πρότυπο 1, η αλληλεπίδραση των βιβλιοθηκονόμων με τους προϊσταμένους άλλων τμημάτων και τη διοίκηση βοηθά στην βαθύτερη κατανόηση των πληροφοριακών αναγκών του οργανισμού. Δουλεύοντας μαζί, βιβλιοθηκονόμοι, διοικητικοί και μέτοχοι μπορούν να αποφασίζουν για

την έκταση των βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών όταν συντάσσουν μια συμφωνία σχετικά με τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης.

Προτείνεται για κάθε νοσοκομειακή βιβλιοθήκη να χρησιμοποιεί για τη στελέχωσή της τον Πίνακα 1 που παρουσιάζεται στα Πρότυπα της Ένωσης Καναδικών Νοσοκομειακών Βιβλιοθηκών (Canadian Health Libraries Association, CHLA). Ο Πίνακας λαμβάνει υπόψη τη «χρυσή αναλογία» του Van Moorsel's, με βάση τα πρότυπα του 2007 και το διάγραμμα που αναπτύχθηκε από την Κοινοπραξία Επιστημών Ιατρικής Πληροφόρησης (Health Science Information Consortium, HSICT) του Τορόντο [16, 17, 3, 18]. Ο πίνακας είναι ένας χρήσιμος οδηγός καθώς διαχωρίζει τις παροχές βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών σαν χάλκινες, αργυρές και χρυσές [Παράρτημα Α]. Πρέπει να δοθεί προσοχή σε αυτό που κατά τον Van Moorsel καλείται «μέσος» αριθμός ισοδύναμης ανθρωποπροσπάθειας πλήρους απασχόλησης (Full-time equivalent, FTE), ο οποίος έχει προκύψει από τη στατιστική μελέτη ιατρικών βιβλιοθηκών και προσδιορίζεται στο 2,865. Ο αριθμός αυτός σταθμίζεται με βάση το πόσο σχετικά μεγάλη σε μέγεθος ή σχετικά μικρή είναι μια βιβλιοθήκη και πόσο προσωπικό χρειάζεται ανάλογα με το μέγεθος του οργανισμού στον οποίο εδράζεται [18]. Οι μελέτες αυτές πραγματοποιήθηκαν στον Καναδά και βρίσκονται σε φάση σχεδιασμού και αναθεώρησης.

Μελλοντικές μελέτες σύγκρισης αναμένεται να εμβαθύνουν περισσότερο στο θέμα συλλέγοντας δεδομένα από περισσότερες βιβλιοθήκες, ώστε να επιτευχθεί η συσχέτιση αριθμού ατόμων που εργάζονται στη βιβλιοθήκη με τον αριθμό των μελών του προσωπικού του οργανισμού που εξυπηρετεί η βιβλιοθήκη. Η μελέτη του 2019 των Spencer, Mamo και Billman που δημοσιεύτηκε τον Φεβρουάριο του 2021 δείχνει το δρόμο προς αυτήν την κατεύθυνση [19].

Ο αριθμός των μελών του προσωπικού της βιβλιοθήκης πρέπει να είναι κατ' ελάχιστον στα επίπεδα που ορίζονται με βάση τον Πίνακα 1 για το ελάχιστο επίπεδο ικανών υπηρεσιών (χάλκινο ή αργυρό), λαμβάνοντας υπόψη όλα τα στοιχεία και τις ανάγκες του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης. Το εάν κάθε νοσοκομείο ή ίδρυμα αντιμετωπίζεται ξεχωριστά σαν ειδική περίπτωση για τη στελέχωση της βιβλιοθήκης του ή το εάν κάθε σύστημα υγείας εξετάζεται συνολικά σαν ένα ενιαίο δίκτυο οργανισμών, επαφίεται στην διακριτική ευχέρεια των διοικήσεων και των επαγγελματιών ιατρικής πληροφόρησης. Είναι λογικό πως βιβλιοθηκονόμοι που παρέχουν υπηρεσίες στο υψηλότερο επίπεδο, στο χρυσό επίπεδο, υπηρεσίες που περιλαμβάνουν την εκπόνηση συστηματικών ανασκοπήσεων και άλλων υπηρεσιών σύνθεσης γνώσης ή διαχείρισης ερευνητικών δεδομένων, κλπ. (ή υψηλότερο επίπεδο στην περίπτωση βιβλιοθηκών που παρέχουν υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονται στο παράρτημα HSICT), θα χρειάζονται επιπλέον προσωπικό. Το θέμα είναι πως η στελέχωση της βιβλιοθήκης πρέπει να είναι επαρκής για να εξυπηρετεί τον αριθμό των χρηστών και να προσφέρει ικανές υπηρεσίες σύμφωνες με τους στόχους για την κάλυψη των πληροφοριακών αναγκών του οργανισμού. Ο Πίνακας 1 με το Παράρτημα Α μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν οδηγός για την στελέχωση μια βιβλιοθήκης ανάλογα με το επίπεδο των υπηρεσιών που προσφέρει [16].

Πίνακας 1: Πλέγμα στελέχωσης από την Κοινοπραξία Επιστημών Ιατρικής Πληροφόρησης (Health Science Information Consortium, HSICT) επίπεδο υπηρεσιών

Αριθμός προσωπικού φορέα*	Αριθμός μόνιμων επαγγελματιών ιατρικής πληροφόρησης
Προσωπικό Τετραγωνική Ρίζα†	Χάλκινο Ασημένιο Χρυσό

400	20	1.24	1.55	1.85
625	25	1.55	1.93	2.32
900	30	1.85	2.32	2.78
1225	35	2.16	2.70	3.24
1600	40	2.47	3.09	3.71
2025	45	2.78	3.48	4.17
2500	50	3.09	3.86	4.63
3025	55	3.40	4.25	5.10
3600	60	3.71	4.63	5.56
4225	65	4.08	5.02	6.03
4900	70	4.33	5.41	6.49
5625	75	4.63	5.79	6.95
6400	80	4.94	6.18	7.42

*Περιλαμβάνει όλο το ενεργό ιατρικό προσωπικό, καθώς και το προσωπικό υγειονομικής περίθαλψης με σύμβαση

†Υπολογίστηκε χρησιμοποιώντας τετραγωνικές ρίζες με προσαυξήσεις του 5 από 20 έως 80 (20x20=400; 25x25=625, κλπ.)

Ο παρακάτω μαθηματικός τύπος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό του απαραίτητου προσωπικού για την στελέχωση μια νοσοκομειακής βιβλιοθήκης ανάλογα με το επίπεδο των υπηρεσιών που προσφέρει:

Χάλκινο επίπεδο υπηρεσιών:

$$\sqrt{\text{σύνολο νοσοκομειακού προσωπικού}} / 16,180339$$

Αργυρό επίπεδο υπηρεσιών:

$$1,25 \times \sqrt{\text{σύνολο νοσοκομειακού προσωπικού}} / 16,180339$$

Χρυσό επίπεδο υπηρεσιών:

$$1,5 \times \sqrt{\text{σύνολο νοσοκομειακού προσωπικού}} / 16,180339$$

[Σημείωση των μεταφραστών: το σύνολο του νοσοκομειακού προσωπικού είναι ενδεικτικό και του αριθμού των περιστατικών που αντιμετωπίζει το νοσοκομείο, συνεπώς όταν οι υπηρεσίες της νοσοκομειακής βιβλιοθήκης περιλαμβάνουν και τους ασθενείς και τους οικείους τους, ο δείκτης συνόλου του νοσοκομειακού προσωπικού είναι αξιόπιστος για τον προσδιορισμό του αριθμού των βιβλιοθηκονόμων που χρειάζονται για την ομαλή της λειτουργία]. Πρόσθετη στελέχωση είναι απαραίτητη αν οι βιβλιοθηκονόμοι προσφέρουν υψηλού επιπέδου υπηρεσίες (επιπέδου αργυρού ή χρυσού) ή υπηρεσίες που συνήθως επιτελούνται από άλλα τμήματα του οργανισμού, ή υποστηρίζουν λειτουργίες πέρα από τις ανάγκες ενός νοσοκομείου, όπως χωρίς να περιορίζονται σε αυτές, τα ακόλουθα παραδείγματα:

- Διαχείριση ερευνητικών δεδομένων
- Δημοσίευση και υποστήριξη ιδρυματικού αποθετηρίου
- Εκπόνηση συστηματικών ανασκοπήσεων
- Ευθύνη διαχείρισης οπτικοακουστικού εξοπλισμού του νοσοκομείου ή παράλληλη λειτουργία ως υπεύθυνου/-ης πληροφορικής (IT) του νοσοκομείου
- Υποστήριξη του προγραμματισμού του διαδικτύου του νοσοκομείου, διαχείριση του δικτύου υπολογιστών εντός του οργανισμού (intranet) ή διαχείριση της ιστοσελίδας ολόκληρου του νοσοκομείου (internet site)
- Συντονισμός ή γραμματειακή υποστήριξη του γραφείου διαρκούς ιατρικής εκπαίδευσης

- Ευθύνη δικτύωσης με πολλαπλές βιβλιοθήκες
- Υποστήριξη οντοτήτων εκτός νοσοκομείου (π.χ. ερευνητικά ιδρύματα, εκπαιδευτικά προγράμματα)

Τα υποδείγματα αυτής της ενότητας μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως έναυσμα για τον υπολογισμό της στελέχωσης μιας νοσοκομειακής βιβλιοθήκης με βάση το απαιτούμενο επίπεδο παρεχόμενων υπηρεσιών όπως φαίνονται στο Παράρτημα Α.

Για τον προσδιορισμό του μεγέθους του προσωπικού βιβλιοθήκης, θα πρέπει να ληφθεί υπόψιν πέρα από το επίπεδο υπηρεσιών, το ωράριο λειτουργίας της και οι προσδοκίες από την λειτουργία της όπως έχουν αποφασιστεί από τη διοίκηση του νοσοκομείου σε συνεργασία με τον/την υπεύθυνο της βιβλιοθήκης. Ο προτεινόμενος μαθηματικός τύπος λειτουργεί υποστηρικτικά και δεν αποτελεί ακριβές μέσο προσδιορισμού της στελέχωσης μιας βιβλιοθήκης για τις ανάγκες ενός οργανισμού.

Πρότυπο 4: Οι ιατρικοί βιβλιοθηκονόμοι είναι διαχειριστές/-στριες της τεκμηριωμένης πληροφόρησης (KBI) μέσα στον οργανισμό. Συνεργάζονται με το τμήμα πληροφορικής για την διασφάλιση της διαθεσιμότητας και λειτουργικότητας των πληροφοριακών πηγών και υπηρεσιών στον τόπο και στο χρόνο που χρειάζονται συμπεριλαμβανομένων και των ηλεκτρονικών φακέλων ασθενών (EHR).

Σκοπός. Ο ρόλος του τμήματος πληροφορικής. Επειδή οι πηγές τεκμηριωμένης πληροφόρησης (KBI) βρίσκονται πλέον κυρίως σε διαδικτυακή διαθέσιμη μορφή, είναι επιτακτική ανάγκη η τακτική επικοινωνία βιβλιοθηκονόμων με το τμήμα πληροφορικής για την κάλυψη των πληροφοριακών αναγκών και την ενημέρωση των σχετικών αλλαγών στα πρωτόκολλα ηλεκτρονικής επικοινωνίας συμπεριλαμβανομένων αλλά χωρίς να περιορίζονται μόνο σε αυτά, εργαλείων πιστοποίησης (authentication), δικτύου (networking), συστημάτων, ενσωμάτωσης ηλεκτρονικών φακέλων ασθενών (EHR) κλπ. Τυχόν μετεγκαταστάσεις, αναβαθμίσεις, και αλλαγές που σχετίζονται με τον προμηθευτή της ηλεκτρονικής πηγής και που επηρεάζουν την πρόσβαση ή τις άδειες χρήσης μπορούν να υποβαθμίσουν ή να καταστήσουν αδύνατη την πρόσβαση σε μια ηλεκτρονική υπηρεσία. Συνεπώς είναι αναγκαίο ο βιβλιοθηκονόμος και το τμήμα πληροφορικής να συνεργάζονται στενά για την συντήρηση και τη διαρκή πρόσβαση, ενώ κάποτε μπορεί να χρειαστεί να επανορθώσουν σφάλματα ώστε οι χρήστες της βιβλιοθήκης να έχουν πρόσβαση σε όλες τις τεκμηριωμένες γνωσιακές πηγές του οργανισμού από τον υπολογιστή τους στο χώρο τους ή δίπλα στο κρεβάτι του ασθενούς με την χρησιμοποίηση κινητών συσκευών ή απομακρυσμένα [13, 21, 22].

Πρότυπο 5: Οι αποδείξεις προσφέρουν την επιστημονική βάση διασύνδεσης της τεκμηριωμένης πληροφόρησης (KBI) και της βελτιωμένης φροντίδας των ασθενών. Η τεκμηρίωση συμβάλει στην ενισχυμένη εκπαίδευση των ασθενών [Σημείωση μεταφραστών: Πρόσφατες επιδημιολογικές μελέτες αναδεικνύουν την σημασία της ιατρικής πληροφόρησης των ασθενών και των οικείων τους για την ουσιαστική βελτίωση θεραπευτικού αποτελέσματος και της ποιότητας ζωής τους], στην υποστήριξη προγραμμάτων βελτίωσης της αποτελεσματικότητας των θεραπειών, στην ασφάλεια των ασθενών, και στη συνεχιζόμενη ιατρική εκπαίδευση φοιτητών, ιατρών, νοσηλευτών και ειδικευόμενων γιατρών.

Σκοπός: Η φροντίδα του ασθενούς και η ασφάλειά του. Οι βιβλιοθηκονόμοι εξυπηρετούν όλες τις ομάδες χρηστών στο νοσοκομείο ακόμη και στις απομακρυσμένες κλινικές όπου είναι δυνατό. Οι λειτουργίες που περιγράφονται στο Πρότυπο 2 είναι απαραίτητες για την τεκμηρίωση. Παραδείγματα συνδέσεων και τεκμηρίωσης περιλαμβάνουν:

- **Τη φροντίδα των ασθενών:** Συχνή παροχή τεκμηριωμένης πληροφόρησης για την υποστήριξη των αποφάσεων που σχετίζονται με την φροντίδα των ασθενών, την ενσωμάτωση πηγών τεκμηριωμένης πληροφορίας για την υποστήριξη κλινικού και νοσοκομειακού προσωπικού επιτόπου στο σημείο ιατρικής φροντίδας, υποστηρίζοντας το πρωϊνό ιατρικό επισκεπτήριο, και παρέχοντας εξατομικευμένη βιβλιογραφία για κάθε περιστατικό υποστηρίζοντας τα ιατρικά συμβούλια ή άλλες σχετικές δραστηριότητες [20, 23, 24].
- **Τη βελτίωση αποτελεσματικότητας και ασφάλειας των ασθενών:** Ενεργή συμμετοχή βιβλιοθηκονόμων σε επιτροπές βελτίωσης αποτελεσματικότητας και ασφάλειας ασθενών. Συχνή

παροχή πληροφοριών για την λήψη αποφάσεων σχετικά με τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ασφάλειας των ασθενών, τη διανομή σύγχρονης βιβλιογραφίας στους κατάλληλους αποδέκτες στις επιτροπές και ομάδες εργασίας, σχετικής με τους δείκτες ποιότητας του νοσοκομείου, τις συχνότερες χρόνιες παθήσεις/ διαγνώσεις, τους δείκτες αποτελεσματικής βελτίωσης θεραπείας, την εκπλήρωση των στόχων ασφάλειας των ασθενών ή και τον εντοπισμό πιθανών προβλημάτων [25].

- **Την εκπαίδευση των ασθενών:** Ενεργή συνδρομή βιβλιοθηκονόμων στις ομάδες εκπαίδευσης των ασθενών, συμμετοχή στις ομάδες συμβουλευτικής των ασθενών σχετικά με την επιλογή, δημιουργία και ποιοτική εξέταση των πηγών πληροφόρησης και του υλικού που χρησιμοποιείται στην εκπαίδευση των ασθενών, παροχή εκπαιδευτικού υλικού για ασθενείς προς το κλινικό προσωπικό με έμφαση στη διαφορετικότητα, πολυπολιτισμικότητα [Σημείωση μεταφραστών: οι προσφερόμενες υγειονομικές υπηρεσίες πρέπει να συνάδουν με το αξιακό σύστημα και τις πολιτιστικές πεποιθήσεις των ασθενών και των οικείων τους για να είναι αποτελεσματικές και βιοηθικά αποδεκτές], κατάλληλη ηλικία και επίπεδο κατανόησης, παροχή και προώθηση βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών που απευθύνονται στους ασθενείς και στις οικογένειες, συγγενείς και συνοδούς τους και καθοδήγηση στην χρήση διαδικτυακών πηγών για την εκπαίδευση των ασθενών [23].
- **Την εκπαίδευση κλινικού, νοσηλευτικού και ιατρικού προσωπικού του νοσοκομείου:** Ενεργή συμμετοχή των βιβλιοθηκονόμων σε ομάδες ή επιτροπές που ασχολούνται με πρωτοβουλίες διαφορετικότητας, ισότητας και συμπερίληψης και τις κλινικές, νοσηλευτικές και ιατρικές εκπαιδευτικές λειτουργίες, παροχή πληροφοριών που αφορούν διαδικτυακές πηγές και τεκμήρια για την υποστήριξη του σχεδιασμού και την προετοιμασία εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, την εκπαίδευση του κλινικού, νοσηλευτικού και ιατρικού προσωπικού του νοσοκομείου στην πρόσβαση, ανάκτηση, αναζήτηση διαδικτυακών πηγών, την καθοδήγηση στην εκτίμηση και αξιολόγηση τεκμηριωμένης πληροφόρησης και αξιολογημένων πηγών από ομότιμους, την υποστήριξη και ενθάρρυνση της χρήσης της τεχνολογίας, των κινητών ιατρικών εφαρμογών και άλλων πηγών που υποστηρίζουν την εκπαίδευση και κατάρτιση, τον εντοπισμό έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού για την υποστήριξη της εξατομικευμένης μάθησης και εκπαιδευτικής ανάπτυξης, τη συμμετοχή στη συνεχή ιατρική εκπαίδευση (continuing medical education, CME), την ιατρική εκπαίδευση ειδικευόμενων γιατρών (graduate medical education, GME), και την νοσηλευτική εκπαίδευση (clinical nursing education, CNE) [26, 27].
- **Την κλινική εκπαίδευση** (νοσηλευτική) και εκπαίδευση ειδικευόμενων γιατρών (resident), με παροχή βιβλιογραφίας για την ειδικότητά τους, για την υποστήριξη των ιατρικών επισκέψεων και συναφών δραστηριοτήτων, και την παροχή πρόσβασης και καθοδήγηση στην εικονική εκμάθηση και σε άλλες τεχνολογίες [28].

Πρότυπο 6: Οι βιβλιοθηκονόμοι προσφέρουν δεδομένα αναφορικά με την διαρκή αξιολόγηση των πληροφοριακών αναγκών του οργανισμού και την ανάπτυξη και ενσωμάτωση ενός σχεδίου προσφοράς κατάλληλων πηγών, υπηρεσιών και τεχνολογιών ώστε να επιτυγχάνονται οι προσδοκώμενοι στόχοι.

Σκοπός. Αξιολογήσεις των αναγκών τεκμηριωμένης πληροφόρησης (KBI). Οι βιβλιοθηκονόμοι χρησιμοποιώντας μια πληθώρα εργαλείων και τεχνικών, τόσο επίσημα όσο και ανεπίσημα, άμεσα και έμμεσα, αξιολογούν τις πληροφοριακές ανάγκες του νοσοκομείου και του ιατρικού προσωπικού. Σε απόκριση με τις ανάγκες, προσφέρουν πηγές και υπηρεσίες για την ικανοποίησή τους. Οι τεχνικές μπορεί συμπεριλαμβάνουν, χωρίς να περιορίζονται μόνο σε αυτές, ομάδες εστίασης, επιτροπές βιβλιοθήκης, έρευνες με ερωτηματολόγια, αναλύσεις προτύπων χρήσης, οικονομικούς προϋπολογισμούς και στρατηγικούς σχεδιασμούς, ανάπτυξη συλλογών και συζητήσεις ενώπιος ενωπίω με τους/τις διευθυντές/-ντριες των κλινικών και των μονάδων ιατρικής φροντίδας σχετικά με τις κλινικές και οργανωτικές πληροφοριακές ανάγκες [29-33].

Οι βιβλιοθηκονόμοι εξασφαλίζουν την πρόσβαση σε μια σύγχρονη και πιστοποιημένη συλλογή πληροφοριών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την τεκμηριωμένη ιατρική πράξη, την επιστημονική

δραστηριότητα και την διαρκή εκπαίδευση. Βασικές πηγές, έντυπες, ηλεκτρονικές πηγές, πολυμέσα, βάσεις δεδομένων, κλπ. μπορούν να εντοπιστούν σε κριτικές παρουσιάσεις προϊόντων όπως στο Doody's Core Titles ή αναζητώντας συστάσεις από το προσωπικό του νοσοκομείου ή την εθνική κοινότητα νοσοκομειακών βιβλιοθηκών. Συμφωνίες για διαμοιρασμό πηγών και συνδρομητική πρόσβαση μέσω κοινοπραξιών θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την επίτευξη αποτελεσματικής παροχής πρόσθετων πληροφοριακών πηγών.

Οι υπηρεσίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν εξειδικευμένη αναζήτηση βιβλιογραφίας, αποστολή τεκμηρίων, και διαδανεισμό. Μια πρόσφατη συγκριτική έρευνα αξιολόγησης μπορεί να είναι χρήσιμη για το ποιες υπηρεσίες προσφέρουν άλλες νοσοκομειακές βιβλιοθήκες. Οι υπηρεσίες θα πρέπει να είναι συνεχείς και να λαμβάνεται υπόψη η έγκαιρη παράδοση υλικού και η ικανοποίηση των χρηστών [19].

Οι τεχνολογικές θεωρήσεις περιλαμβάνουν την παροχή και τη διατήρηση ενός καταλόγου βιβλιοθήκης ή και μιας υπηρεσίας ανακάλυψης για τον εντοπισμό και τον προσδιορισμό των αποκτημάτων της βιβλιοθήκης, την προσφορά και διατήρηση ενός μηχανισμού για απομακρυσμένη πρόσβαση στις πηγές της βιβλιοθήκης, και την ενσωμάτωση των πηγών της βιβλιοθήκης μέσα στον ηλεκτρονικό φάκελο υγείας (EHR), στο εσωτερικό δίκτυο (intranet) του νοσοκομείου, ή και σε δημόσια ιστοσελίδα (public website) για εύκολη πρόσβαση.

Ο στρατηγικός σχεδιασμός βιβλιοθήκης μπορεί να βοηθήσει τους επιστήμονες της πληροφόρησης να αναλύσουν τις τάσεις και να προβλέψει μελλοντικές ανάγκες. Ένα σχέδιο για την κάλυψη των πληροφοριακών αναγκών πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αξίες του ευρύτερου οργανισμού.

Πρότυπο 7: Η βιβλιοθήκη προωθεί ενεργά υπηρεσίες τεκμηριωμένης πληροφόρησης (KBI) και σχετικές πηγές για όλες τις ομάδες χρηστών και προσφέρει αποδεικτικά τεκμήρια σε όλους.

Σκοπός. Προώθηση υπηρεσίας. Η προώθηση αυξάνει την επίγνωση και αποτελεσματική χρήση υπηρεσιών και διαθέσιμων πηγών [34]. Η βιβλιοθήκη εξυπηρετεί όχι μόνο το κλινικό προσωπικό αλλά και άλλους, συμπεριλαμβάνοντας:

- Διοικητικό προσωπικό,
- Ερευνητικό προσωπικό,
- Προσωπικό τοποθετημένο εκτός έδρας,
- Φοιτητές σε προγράμματα του οργανισμού,
- Ασθενείς και τις οικογένειές τους, και
- Άλλες ομάδες κατά περίπτωση

Η προώθηση υπηρεσιών μπορεί να έχει τη μορφή:

- ανακοινώσεων στο νοσοκομειακό ή και στο ιατρικό προσωπικό για τις νέες υπηρεσίες, πηγές ή προσφορές,
- ενσωμάτωση των υπηρεσιών βιβλιοθήκης και των πηγών της στον προσανατολισμό των ασκούμενων και ειδικευόμενων (κατά περίπτωση), νοσηλευτών και νέων μελών ιατρικού και νοσοκομειακού προσωπικού,
- δραστηριότητες παρακολούθησης της Εβδομάδας Εθνικής Βιβλιοθήκης ή και του Μήνα Εθνικών Ιατρικών Βιβλιοθηκονόμων των ΗΠΑ,
- συμμετοχή σε πληροφοριακές εκδηλώσεις και παρουσιάσεις όπως η Ημέρα του Ερευνητή
- προώθηση των υπηρεσιών ενημέρωσης των χρηστών (current awareness) ή προβλεπτική παροχή αυτών των υπηρεσιών στους ενδιαφερόμενους,
- σχέδιο για την προσέγγιση όσων δεν χρησιμοποιούν την βιβλιοθήκη και
- παρουσιάσεις σε ομάδες για το τι μπορεί να τους προσφέρει η βιβλιοθήκη

Πρότυπο 8: Όλες οι λειτουργίες τεκμηριωμένης πληροφόρησης (KBI) πραγματοποιούνται σε πλήρη συμμόρφωση με την νομοθεσία, ομοσπονδιακή, πολιτειακή και τοπική καθώς και με τους ισχύοντες κανονισμούς, συμπεριλαμβάνοντας αλλά χωρίς να περιορίζονται στα πνευματικά δικαιώματα (copyright), θέματα προστασίας των προσωπικών δεδομένων, το ιατρικό απόρρητο και την αρχή εμπιστευτικότητας των ασθενών (HIPAA στις ΗΠΑ) και τις συμφωνίες για άδειες χρήσης με προμηθευτές [35, 36].

Σκοπός. Η κανονιστική συμμόρφωση. Ο διαδανεισμός, η παράδοση τεκμηρίου, και εντός του ιδρύματος και η απομακρυσμένη πρόσβαση σε συνδρομητικές πηγές, καθώς και η δημιουργία φωτοαντιγράφων, αποστολή φαξ, και εκτύπωση βιοϊατρικής βιβλιογραφίας θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τις άδειες χρήσης των προμηθευτών, τα εκδοτικά συμβόλαια, και την διεθνή, ομοσπονδιακή και εθνική νομοθεσία περί πνευματικών δικαιωμάτων (copyright). Επιπλέον η νοσοκομειακή βιβλιοθήκη τηρεί την νομοθεσία περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων [Σημείωση μεταφραστών: στην Ευρώπη και στη χώρα μας καλύπτονται από τη νομοθεσία GDPR], ιατρικού απόρρητου και αρχής εμπιστευτικότητας των ασθενών (στις ΗΠΑ, νομοθεσία Διακίνησης της Ιατρικής Πληροφορίας και Λογοδοσίας, Health Information Portability and Accountability Act, HIPAA) όταν πρόκειται για ασθενείς, οικογένειες και συγγενείς, προμηθευτές υγείας και άλλους που μπορεί να χρησιμοποιούν τη βιβλιοθήκη ή οποιαδήποτε από τις υπηρεσίες ή τις πηγές της [34, 35].

Πρότυπο 9: Διαθεσιμότητα υπηρεσιών. Η τεκμηριωμένη πληροφόρηση (KBI) και οι σχετικές πηγές πρέπει να είναι διαθέσιμες στο κλινικό προσωπικό 24 ώρες την ημέρα, επτά ημέρες την εβδομάδα.

Σκοπός. Η κλινική λήψη αποφάσεων λαμβάνει χώρα όλες τις ώρες, έτσι πρέπει η πρόσβαση στην τεκμηριωμένη γνώση να είναι συνεχής και αδιάκοπη. Αυτό εισηγείται και η Μικτή Επιτροπή για τη διαχείριση πληροφοριών στο πρότυπο IM.03.01.01: «Το νοσοκομείο προσφέρει πρόσβαση σε πηγές τεκμηριωμένης ιατρικής πληροφόρησης 24 ώρες την ημέρα, 7 ημέρες την εβδομάδα» [5, 7]. Το Συμβούλιο Διαπίστευσης για την Ιατρική Εκπαίδευση των Ειδικευόμενων απαιτεί επίσης «Οι ειδικευόμενοι πρέπει να έχουν άμεση πρόσβαση στο κατάλληλο για την ιατρική τους ειδικότητα υλικό αναφοράς είτε σε έντυπη είτε σε ηλεκτρονική μορφή» (I.D.3) [26].

Η συνεχής πρόσβαση σε πηγές μπορεί να λάβει πολλαπλές μορφές, ανάλογα από το μέγεθος και την δομή του ιδρύματος. Μια ευρεία επιλογή πηγών θα πρέπει να είναι διαθέσιμη σε μια φυσική βιβλιοθήκη ή και μέσα από ηλεκτρονικά μέσα.

Οι φυσικές πηγές θα πρέπει να είναι συνεχώς προσβάσιμες από το κλινικό προσωπικό, και η βιβλιοθήκη θα πρέπει να προσφέρει τις ηλεκτρονικές πηγές της τόσο στον χώρο της όσο και απομακρυσμένα.

Πρότυπο 10: Ο όρος *βιβλιοθήκη* αναφέρεται στο τμήμα -φυσικό, εικονικό ή σε υβριδική μορφή- και περιλαμβάνει εξειδικευμένο/-η βιβλιοθηκονόμο που υποστηρίζει τους επαγγελματίες, τις υπηρεσίες και τις πηγές που όταν τοποθετηθούν μαζί καλύπτουν αποτελεσματικά τις πληροφοριακές ανάγκες του οργανισμού για την παροχή ιατρικής φροντίδας.

Σκοπός. Η βιβλιοθήκη ως χώρος. Ο όρος βιβλιοθήκη έχει εξελιχθεί και πρέπει να αντικατοπτρίζει τη δυναμική της ιατρικής πληροφόρησης παγκοσμίως. Δεδομένων των συνεχώς μεταβαλλόμενων αναγκών ενός οργανισμού υγειονομικής περίθαλψης, μια βιβλιοθήκη πρέπει να λειτουργεί εύστροφα και να είναι ευέλικτη ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες των χρηστών της. Παραδοσιακά, η βιβλιοθήκη ήταν ένας φυσικός χώρος που εδραζόταν σε ένα συγκεκριμένο χώρο στον οποίο υπήρχε μια έντυπη συλλογή πληροφοριακού υλικού. Σήμερα, μια βιβλιοθήκη μπορεί να βρίσκεται σε έναν φυσικό χώρο όμως παρέχει πηγές, βιβλιοθηκονομικό προσωπικό και υπηρεσίες σε ένα ή περισσότερα τμήματα ή μπορεί να είναι μια εντελώς εικονική παρουσία, αλλά μπορεί να λειτουργεί και σαν συνδυασμός αυτών των δύο σε μια υβριδική μορφή. Μια βιβλιοθήκη που εξυπηρετεί τις ανάγκες του οργανισμού τον οποίο εξυπηρετεί, είτε είναι φυσική, εικονική ή υβριδική είναι μια βιβλιοθήκη που οφείλει να είναι εύχρηστη. Στην περίπτωση μιας φυσικής βιβλιοθήκης, ο χώρος θα πρέπει να είναι αρκετά μεγάλος για να φιλοξενεί τους χρήστες και το προσωπικό βιβλιοθήκης, τις συλλογές της και έναν επαρκή αριθμό ηλεκτρονικών υπολογιστών ή άλλου πληροφοριακού εξοπλισμού σε μορφή τερματικών σταθμών χρήσης. Ο χώρος πρέπει να επιτρέπει την επίδειξη και την πρόσβαση σε πόρους και επαρκείς θέσεις για χρήστες. Ένα ξεχωριστό γραφείο για το προσωπικό θα εξασφαλίσει την ιδιωτικότητα της επικοινωνίας μεταξύ προσωπικού βιβλιοθήκης και την εμπιστευτικότητα των χρηστών κατά τις αναζητήσεις πληροφοριών που πραγματοποιούν [37].

Πρότυπο 11: Πηγές πληροφορικής (IT) είναι διαθέσιμες για να υποστηρίξουν την αποστολή της βιβλιοθήκης για την παροχή τεκμηριωμένης πληροφόρησης (KBI) πηγών και υπηρεσιών.

Σκοπός. Πληροφοριακές (IT) πηγές. Κατάλληλες πληροφοριακές πηγές (IT) είναι απαραίτητες για την παροχή ενημερωμένων τεκμηριωμένων πληροφοριών (KBI) από πηγές και υπηρεσίες. Η βιβλιοθήκη θα πρέπει να έχει υλισμικό (hardware) και ειδικές βιβλιοθηκονομικές εφαρμογές λογισμικού (software) για να επιτελέσει τις βασικές της λειτουργίες που σχετίζονται με την πρόσκτηση, οργάνωση, ανάκτηση και παράδοση τεκμηριωμένων πληροφοριακών (KBI) πηγών που υποστηρίζουν την αποστολή του ιδρύματος. Η βιβλιοθήκη θα πρέπει να έχει σύνδεση στο διαδίκτυο με επαρκή ταχύτητα, απόδοση και εύρος ζώνης για να έχει πρόσβαση στις πολλές διαδικτυακές πηγές που είναι σήμερα διαθέσιμες [6, 7, 11-13, 21]. Τα νοσοκομεία αντιμετωπίζουν θέματα ασφάλειας και ιδιωτικότητας. Για το λόγο αυτό ο/η υπεύθυνος/-η ή ο/η διευθυντής/-τρια της βιβλιοθήκης θα πρέπει να εργάζεται σε συνεργασία με το τμήμα πληροφορικής του ιδρύματος για να διασφαλίζει πως η αναγκαία πρόσβαση σε βασισμένες στον παγκόσμιο ιστό τεκμηριωμένες γνωσιακές (KBI) πηγές πληροφόρησης είναι διαθέσιμες σε ισορροπία μεταξύ ανάγκης και ασφάλειας με την υιοθέτηση πολιτικών τείχους προστασίας (firewall) του ιδρύματος. Παραδείγματα απαραίτητων βασικών πληροφοριακών αναγκών περιλαμβάνουν:

- πρόσβαση στο διαδίκτυο που να επιτρέπει τη χρήση email, DOCLINE, OCLC, PubMed και άλλων εμπορικών βάσεων δεδομένων και πηγών πλήρους κειμένου στις οποίες η βιβλιοθήκη έχει πρόσβαση με άδεια χρήσης,
- πρόσβαση βολική για όλους τους χρήστες της βιβλιοθήκης 24 ώρες, 7 ημέρες την εβδομάδα και απομακρυσμένη πρόσβαση που θα πρέπει να είναι διαθέσιμη σύμφωνα με τις σχετικές άδειες,
- ειδικό βιβλιοθηκονομικό λογισμικό που θα μπορεί να περιγράψει και να ανιχνεύσει τις πηγές της βιβλιοθήκης και τη χρήση τους (π.χ. κατάλογος, δανεισμός, έλεγχος περιοδικών ή ένα ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης βιβλιοθήκης) κατάλληλο για τη συλλογή της βιβλιοθήκης και τις υπηρεσίες της. Αυτό το λογισμικό θα μπορεί να φιλοξενηθεί τοπικά ή απομακρυσμένα και
- πρόσβαση σε υψηλές ταχύτητες διαδικτυακής επικοινωνίας (τέτοιες ώστε να υποστηρίζονται τεχνολογίες προβολής βίντεο πλήρους κίνησης, μετάδοση ζωντανής ροής και διαδικτυακή μετάδοση) κατάλληλη για τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης και τα εκπαιδευτικά προγράμματα του ιδρύματός της.

Συμπέρασμα

Καθώς η ομάδα εργάστηκε πάνω στα πρότυπα, αναγνωρίζουμε πως στεκόμαστε στη σκιά αυτών που προηγήθηκαν από εμάς. Το αρχικό Τμήμα Νοσοκομειακών Βιβλιοθηκών της MLA αναγνώρισε την ανάγκη για συνεκτικότητα στο πλαίσιο μιας κοινής φιλοσοφίας υπηρεσιών με το μοναδικό χαρακτηριστικό πως απευθύνονται στο ιατρικό επάγγελμα. Τα πρότυπα που θεσπίστηκαν ως απάντηση διατυπώθηκαν με βάση τις προτάσεις των ιατρικών ενώσεων σφυρηλατώντας έναν ισχυρό δεσμό για την διασφάλιση της πρόσβασης των κλινικών γιατρών στην αξιόπιστη βιβλιογραφία. Καθώς τα πεδία των ιατρικών επιστημών προόδευαν τόσο αυξανόταν και η ανάγκη για ενημερωμένα πρότυπα νοσοκομειακών βιβλιοθηκών. Η ομάδα εργασίας επίσης στάθηκε στους ώμους των σύγχρονών μας. Καθώς κοιτάζαμε πίσω και τριγύρω, αναγνωρίσαμε με επαγγελματική υπερηφάνεια πως ο όρος «ιατρικοί βιβλιοθηκονόμοι» επεκτάθηκε ώστε να εξυπηρετεί γιατρούς, νοσηλευτές, φαρμακοποιούς, φυσικούς και συναφείς με το χώρο της υγείας θεραπευτές, τεχνικούς και διοικητικούς παράγοντες. Ως συνάδελφοι/-ισσες, μοιραστήκαμε γενναϊόδωρα τον χρόνο μας, τη σοφία και εμπειρία μεταξύ μας αναθερώνοντας τα πρότυπα του 2007. Επίσης δεχτήκαμε ότι η νέα έρευνα και γνώση θα απαιτήσει τελικά συνεχείς και έγκαιρες αναθεωρήσεις. Η Ομάδα Εργασίας περιλαμβάνει εκπροσώπους από διαφορετικά πεδία με διαφορετικά επίπεδα εμπειρίας. Το πάθος μας για τη χρήση των ταλέντων μας για να κάνουμε το καλύτερο αξιοποιώντας την πλέον πρόσφατη γνώση διαθέσιμη στις ομάδες ιατρικής φροντίδας χωρίς προκαταλήψεις στοχεύει στην συμπερίληψη. Προσφέρουμε τα Πρότυπα 2022 ως απόδειξη της δέσμευσής μας στη φροντίδα των ασθενών με ασφάλεια και για κλινική εκπαίδευση για όλο το προσωπικό και τους ασθενείς.

Παράρτημα Α: Επίπεδο Υπηρεσιών Βιβλιοθήκης από την Κοινοπραξία Επιστημών Ιατρικής Πληροφόρησης (Health Science Information Consortium, HSICT)

	Χάλκινο	Αργυρό	Χρυσό
Έρευνα			
Αναζήτηση βιβλιογραφίας			
Σύνθετες αναζητήσεις: Συστηματικές ανασκοπήσεις			
Βιβλιογραφικές αναφορές			
Συμβουλευτική προσωπικού για σύνταξη ερευνητικών πρωτοκόλλων και σύνταξη ερευνητικών προτάσεων χρηματοδότησης			
Ανάλυση ιδρυματικών ή ατομικών βιβλιομετρικών δεικτών			
Βιβλιοθηκονομική υποστήριξη εντός μονάδων (κλινικών, εργαστηρίων, ερευνητικών δομών)			
Συνεργασία Βιβλιοθηκών			
Διαδανεισμός μεταξύ βιβλιοθηκών και διαμοιρασμός πηγών			
Μεγιστοποίηση αποτελεσματικότητας με συνεργατικό σχεδιασμό και κοινές αγορές τεκμηρίων ή άδειες χρήσης ηλεκτρονικών πηγών			
Εκπαιδευτικές δραστηριότητες			
Εκπαίδευση στη χρήση βιβλιογραφικών εργαλείων (RefWorks, Endnote, Zotero)			
Ανάπτυξη και διδασκαλία: Εύρεση πηγών τεκμηριωμένης ιατρικής			
Δημιουργία οπτικοακουστικών παρουσιάσεων απομακρυσμένης μάθησης (e-learning videos)			
Εκπαίδευση στη χρήση της βιβλιοθήκης εικονική ή δια ζώσης			
Πληροφοριακός εγγραμματισμός			
Εκπαίδευση στη χρήση πηγών και βάσεων δεδομένων			
Προσωποποιημένη ή θεματική πληροφόρηση (Push Services)			
Ενημέρωση για τις εξελίξεις, νέες δημοσιεύσεις (RSS, TOC alerts)			
Παρουσία σε κοινωνικά δίκτυα (Twitter, Facebook, etc)			
Καθοδήγηση ή προφορά πηγών μη διαθέσιμων από τη συλλογή της βιβλιοθήκης			
Ανασκόπηση και αγορά πηγών, λογισμικού, ιστοσελίδων, κινητών εφαρμογών			
Δημιουργία εφαρμογών παροχής ιατρικής πληροφόρησης			
Ανάπτυξη Συλλογής			
Εντοπισμός, διαπραγμάτευση συμβολαίων για απόκτηση αδειών νέων πηγών			
Ανάλυση πηγών για την εξασφάλιση του βέλτιστου επιπέδου τεκμηριωμένης πληροφορίας			
Συνεργασία με συλλογικότητες βιβλιοθηκών για την μεγιστοποίηση του οφέλους χαμηλής τιμής απόκτησης αδειών χρήσης πηγών			
Ανάπτυξη και διατήρηση εργαλείων αναζήτησης και ανάκτησης πληροφορίας			
Διατήρηση καταλόγου αναζήτησης των πηγών της βιβλιοθήκης			
Παροχή διεπαφής (interface) αναζήτησης για όλες τις πηγές της βιβλιοθήκης			
Ανάπτυξη και διατήρηση ιστοσελίδας βιβλιοθήκης			
Ενισχυμένες τεχνικές ανακάλυψης πηγών (link resolvers -σύνδεσμοι αναφορών από μια βάση δεδομένων στο πλήρες κείμενο που παρέχεται από άλλη υπηρεσία-, discovery layers -χρησιμοποιούνται επιπλέον του καταλόγου OPAC ως μηχανή αναζήτησης σε ένα ολοκληρωμένο σύστημα βιβλιοθήκης (integrated library system, ILS) με δυνατότητες διόρθωσης και αυτόματης συμπλήρωσης αναζήτησης, etc)			

Ανάπτυξη οδηγών πληροφοριακών πηγών (LibGuides) & προτάσεις ιστοσελίδων (curated)			
Διαχείριση χώρου Βιβλιοθήκης και εξοπλισμού			
Προσφορά ανεξάρτητων ατομικών χώρων μελέτης με πρόσβαση Wi-Fi			
Προσφορά χώρου για ομαδική μελέτη με πρόσβαση Wi-Fi			
Προσφορά τερματικών υπολογιστών με πρόσβαση στο διαδίκτυο			
Διαρκής πρόσβαση στους υπολογιστές όλες τις ώρες και μέρες, 24/7			
Αρχεία			
Διατήρηση και συλλογή νοσοκομειακών αρχείων			
Ιατρική Πληροφόρηση χρηστών υπηρεσιών υγείας (consumer)			
Παροχή ιατρικής πληροφόρησης σε ασθενείς και οικογένειες			
Συνεργασία με επαγγελματίες άλλων αντικειμένων για την παροχή υπηρεσιών πληροφορικής τεχνολογίας			
Συνεργασία με το τμήμα Πληροφορικής για την ενσωμάτωση πηγών πληροφόρησης στο ηλεκτρονικό ιατρικό αρχείο (electronic medical record, EMR)			
Συνεργασία με το τμήμα Πληροφορικής για τη μεγιστοποίηση πρόσβασης από φορητές συσκευές σε πηγές πληροφόρησης			
Διαχείριση και επεξεργασία μεγάλων βάσεων δεδομένων (big data)			
Εσωτερική τεχνογνωσία (in house expertise)			
Υποστήριξη επιχειρηματικής πληροφόρησης και δραστηριοτήτων διαχείρισης γνώσης			
Παροχή ιδρυματικής υποστήριξης σε θέματα πολιτικών πνευματικών δικαιωμάτων και διαδικασιών			
Υποστήριξη δια βίου εκπαίδευσης του προσωπικού			
https://guides.hsict.library.utoronto.ca/c.php?g=430008&p=2932207			

Παράρτημα Β: Συστήματα Βιβλιοθηκών

Ένα σύστημα Βιβλιοθηκών μπορεί να παρέχει υπηρεσίες τεκμηριωμένης γνώσης (knowledge-based information, τεκμηριωμένης πληροφόρησης (KBI)) και πηγές στα μέλη του με διάφορους τρόπους:

- Κάθε νοσοκομείο μέλος του συστήματος μπορεί να διατηρεί δική του ανεξάρτητη Βιβλιοθήκη
- Οι υπηρεσίες και οι πηγές μπορούν να παρέχονται από μια κεντρική τοποθεσία.
- Υπηρεσίες μπορούν να παρέχονται στο προσωπικό των νοσοκομείων στο χώρο τους συμφωνία κυκλικού διαμερισμού βιβλιοθηκονόμου.
- Μπορεί να υπάρχει συντονισμένος διαμοιρασμός των πηγών μεταξύ των Βιβλιοθηκών.
- Μπορεί να υπάρχει ένα σημαντικής έκτασης δίκτυο ηλεκτρονικών πηγών διαθέσιμο σε όλα τα νοσοκομεία μέλη.
- Μπορούν να παρέχονται υπηρεσίες και πηγές μέσω μιας εικονικής Βιβλιοθήκης.

Αυτά τα πρότυπα δεν ορίζουν με απόλυτο και μοναδικό τρόπο τις υπηρεσίες που μπορούν να παρέχονται μέσα από ένα σύστημα Βιβλιοθηκών. Αποτελούν ένα πρότυπο για την ποσότητα και τη φύση των υπηρεσιών και τη στελέχωση του μηχανισμού αυτού για τη λειτουργία ενός τέτοιου συστήματος. Ανάλογα με τις συνθήκες των συνεργαζόμενων φορέων, συμπεριλαμβανομένων της φυσικής απόστασης μεταξύ των νοσοκομείων μελών και της έκτασης των ηλεκτρονικών πηγών τους, οι βιβλιοθηκονόμοι και οι διοικητικοί του συστήματος υγείας μπορούν να συνεργαστούν στη λήψη αποφάσεων αναφορικά με την κεντρική ή αποκεντρωμένη διαχείριση και κατανομή βιβλιοθηκονομικών πηγών και υπηρεσιών καθώς και την στελέχωση των βιβλιοθηκών. Η επιτροπή συνιστά σε κάθε χώρο που λειτουργεί ως Βιβλιοθήκη να υπάρχει τουλάχιστον ένας διαπιστευμένος επαγγελματίας ή υποστηρικτικό προσωπικό ώστε οι χρήστες να έχουν την βοήθεια που χρειάζονται στις αναζητήσεις πληροφόρησης και να εξασφαλίζεται η ομαλή ροή των βιβλιοθηκονομικών λειτουργιών. Το πόσοι πολλοί διαπιστευμένοι βιβλιοθηκονόμοι ή βοηθοί θα

εργάζονται μέσα στο σύστημα Βιβλιοθηκών μπορεί να υπολογίζεται από τον μαθηματικό τύπο στελέχωσης βιβλιοθηκών λαμβάνοντας υπόψιν όλα τα νοσοκομεία μέλη και το προσωπικό τους καθώς και το σύστημα υγειονομικής φροντίδας.

Το αν το κάθε νοσοκομείο θα υπολογίζει ανεξάρτητα της ανάγκες στελέχωσης της Βιβλιοθήκης του σε προσωπικό επαφίεται στους διαχειριστές βιβλιοθηκονόμους και διοικητικούς του συστήματος Βιβλιοθηκών συνολικά. Κομβικής σημασίας είναι η στελέχωση να είναι επαρκής για την εξυπηρέτηση των χρηστών των βιβλιοθηκών. Αν ληφθεί η απόφαση να υπάρχει βιβλιοθηκονομικό προσωπικό σε πολλαπλές νοσοκομειακές βάσεις, θα χρειαστεί μια προσαύξηση του αριθμού των στελεχών από το αποτέλεσμα του μαθηματικού τύπου επειδή:

- Οι υπηρεσίες θα πολλαπλασιάζονται
- Ο χρόνος μετακίνησης προσωπικού από το ένα νοσοκομείο στο άλλο πρέπει να λαμβάνεται υπόψιν.

Κάθε τοποθεσία στην οποία συντηρείται αυτόνομη βιβλιοθήκη θα πρέπει να διαθέτει άνετη και αξιόπιστη πρόσβαση στον πυρήνα των πληροφοριακών πηγών του συστήματος ανάλογα με τις ανάγκες του συγκεκριμένου νοσοκομείου ή κέντρου υγείας. Όταν πρόκειται για έντυπες συλλογές πρέπει να λαμβάνονται υπόψιν οι ανάγκες πολλαπλών αντιγράφων ή συνδυασμού πληροφόρησης από ηλεκτρονικές πηγές για να υπάρχει κατάλληλη τοπική εξυπηρέτηση. Ένας διακανονισμός της μορφής οι φυσικές συλλογές να εδράζονται σε μια κεντρική βιβλιοθήκη και από εκεί να μετακινούνται ή να διαμοιράζονται από και προς τις άλλες τοποθεσίες μετά από τοπικό αίτημα (με fax ή άλλες μεθόδους) δεν θεωρείται δόκιμη επιλογή καθώς ελλοχεύει ο κίνδυνος αδυναμίας πρόσβασης σε πληροφόρηση για τη φροντίδα ασθενών σε ώρες που δεν υπάρχουν βιβλιοθηκονόμοι για να διαχειριστούν το αίτημα. Η επιλογή αυτή μπορεί να είναι βιώσιμη μόνο αν αφορά πλεονάζων υλικό του απολύτως αναγκαίου πληροφοριακά πυρήνα της συλλογής. Είναι απαραίτητη η τεχνολογική υποδομή και υποστήριξη για την λειτουργία εικονικών βιβλιοθηκονομικών υπηρεσιών. Ο εξοπλισμός που απαιτείται μπορεί να περιλαμβάνει χωρίς να περιορίζεται σε αυτό: σταθερούς ή φορητούς υπολογιστές, κινητά τηλέφωνα, λογισμικό απομακρυσμένης συνεργασίας, ασφάλεια δικτύου, εικονικό ιδιωτικό δίκτυο (virtual privacy network, VPN) κλπ.

Παράρτημα Γ: Σύμβουλοι Ιατρικών Βιβλιοθηκών

Δήλωση σχετικά με τον ρόλο των συμβούλων ιατρικών βιβλιοθηκών. Οι σύμβουλοι ιατρικών βιβλιοθηκών παρέχουν συμβουλευτικές υπηρεσίες στους/στις υπεύθυνους/-ες νοσοκομειακών βιβλιοθηκών, συμπεριλαμβανομένων του προσωπικού, των επιτροπών, του ιατρικού προσωπικού και του διοικητικού προσωπικού του νοσοκομείου.

Οι συμβουλευτικές αυτές υπηρεσίες βοηθούν τους/τις υπεύθυνους/-ες των νοσοκομειακών βιβλιοθηκών να ορίσουν τον σκοπό των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης, να σχεδιάσουν ιατρικές βιβλιοθηκονομικές υπηρεσίες και να διαμορφώσουν τους χώρους της βιβλιοθήκης, ώστε να τηρούνται τα διεθνή εκπαιδευτικά, ερευνητικά και σχετικά με την ιατρική φροντίδα πρότυπα για όλη την κοινότητα του νοσοκομείου συμπεριλαμβανομένων, όπου απαιτείται, και των πληροφοριακών αναγκών των ασθενών. Η συμβουλευτική παρέχεται με βάση το σχετικό συμβόλαιο. Η νοσοκομειακή βιβλιοθήκη προσλαμβάνει έναν/μια σύμβουλο για συμβουλευτική και μόνο και όχι για να υποκαταστήσει το υφιστάμενο μόνιμο προσωπικό που απασχολείται στη βιβλιοθήκη.

Τα προσόντα των συμβούλων ιατρικών βιβλιοθηκών. Οι σύμβουλοι ιατρικών βιβλιοθηκών πρέπει να διαθέτουν τα κριτήρια του Προτύπου² που αφορούν τα προσόντα για τους επαγγελματίες που εργάζονται σε μια νοσοκομειακή βιβλιοθήκη. Πρέπει ακόμη να είναι μέλοι της Ένωσης Ιατρικών Βιβλιοθηκών (Medical Library Association) και της Ακαδημίας Επαγγελματιών Ιατρικής Πληροφόρησης (Academy of Health Information Professionals). Είναι απαραίτητο οι σύμβουλοι να έχουν τουλάχιστον τριετή προϋπηρεσία στη διαχείριση νοσοκομειακών βιβλιοθηκών και να επιδεικνύουν υψηλό επίπεδο γνώσεων σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας και τις τάσεις για τη διαμόρφωση υπηρεσιών μιας νοσοκομειακής βιβλιοθήκης.

Παράρτημα Δ: Γλωσσάριο

Academy of Health Information Professionals (AHIP): Ακαδημία Επαγγελματιών Ιατρικής Πληροφόρησης, είναι το πρόγραμμα επαγγελματικής ανάπτυξης και αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων της Ένωσης Ιατρικών Βιβλιοθηκών (Medical Library Association) το οποίο κρίνεται από ομότιμους.

American Library Association (ALA): Η Αμερικανική Ένωση Βιβλιοθηκών ιδρύθηκε το 1876 και είναι η παλαιότερη και μεγαλύτερη ένωση βιβλιοθηκών στον κόσμο. Η ALA πιστοποιεί μεταπτυχιακά προγράμματα βιβλιοθηκονομίας και επιστήμης της πληροφόρησης στις ΗΠΑ, Καναδά και Πουέρτο Ρίκο. Για να λάβει ένα πρόγραμμα πιστοποίηση χρειάζεται να εξεταστεί από μια επιτροπή στην οποία συμμετέχουν επαγγελματίες και ακαδημαϊκοί που βεβαιώνουν ότι το πρόγραμμα είναι σύμφωνο με τα Πρότυπα Πιστοποίησης Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Βιβλιοθηκονομίας και Επιστήμης της Πληροφόρησης.

Archival management: Η διαχείριση αρχείων αφορά το μη ενεργό αρχείο, ελεγχόμενης προέλευσης που διατηρείται επειδή έχει συνεχιζόμενη αξία αφού παρέχει: (α) τεκμηρίωση των δράσεων του οργανισμού ή (β) πληροφόρηση σχετικά με τις οντότητες που επηρεάζονται από τον οργανισμό. Το αρχείο αυτό μπορεί να βρίσκεται σε φυσική μορφή αποθηκευμένο σε φακέλους ή σε ψηφιακή και φωτογραφική μορφή αποθηκευμένο σε ψηφιακά μέσα αποθήκευσης.

Canadian Health Libraries Association (CHLA): Η Καναδική Ένωση Ιατρικών Βιβλιοθηκών ιδρύθηκε το 1976. Ο μαθηματικός τύπος στελέχωσης των νοσοκομειακών βιβλιοθηκών του Πρότυπου 3 προσαρμόστηκε με βάση τις προδιαγραφές αυτής της ένωσης όπως διατυπώθηκαν το 2020.

Circuit librarian: Οι βιβλιοθηκονόμοι που εξυπηρετούν δύο ή περισσότερους φορείς, διαμοιράζοντας το χρόνο τους μεταξύ τους με επισκέψεις επιτόπου ή απομακρυσμένη παροχή υπηρεσιών όταν αυτό ζητηθεί.

Clinical outreach: Η κλινική προσέγγιση τυπικά αφορά τη συμμετοχή βιβλιοθηκονόμων στις συναντήσεις της ομάδας των θεραπόντων ιατρών για την παροχή πληροφόρησης για το συγκεκριμένο περιστατικό, ώστε να υποβοηθήσει με ιατρικές πληροφορίες τη φροντίδα αυτών των ασθενών.

Consumer health services: Η παροχή υπηρεσιών ιατρικής πληροφόρησης σε ασθενείς ή συγγενείς και συνοδούς τους ως σημείο αναφοράς, εκπαίδευσης και εξήγησης περιλαμβάνει πληροφορίες που αφορούν την υγεία τους, την παθολογία της ασθένειάς τους ή σχετικά ιατρικά θέματα.

Core collection: Η συλλογή πυρήνα μιας νοσοκομειακής βιβλιοθήκης αποτελείται από το έντυπο ή ηλεκτρονικό υλικό το οποίο χρησιμοποιεί περισσότερο το κοινό. Η διαμόρφωση αυτής της συλλογής προσανατολίζεται στις ανάγκες του συγκεκριμένου ινστιτούτου και περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικές με τις περισσότερες αναζητήσεις. Μπορεί να υποστηρίζεται συμπληρωματικά από άλλες πηγές.

Current awareness services: Οι βιβλιογραφικές υπηρεσίες ενημέρωσης είναι υπηρεσίες σχεδιασμένες ώστε το κοινό να είναι πάντα ενήμερο για τις πλέον πρόσφατες εξελίξεις και πηγές του πεδίου που το αφορά, περιλαμβάνοντας τη διάχυση περιεχομένων, μηνύματα ηλεκτρονικής αλληλογραφίας κλπ.

DOCLINE: Πρόκειται για την υπηρεσία διαδανεισμού της Εθνικής Ιατρικής Βιβλιοθήκης των ΗΠΑ (National Library of Medicine, NLM) μεταξύ βιβλιοθηκών (interlibrary loan, ILL) κατόπιν αιτήματος στο κεντρικό σύστημα διανομής. Υποστηρίζει τον διαμοιρασμό πηγών μεταξύ των βιβλιοθηκών που συμμετέχουν επιτρέποντας τον διαδανεισμό μεταξύ τους.

Electronic health record (EHR): Ο ηλεκτρονικός ιατρικός φάκελος είναι η ψηφιακή έκδοση του έντυπου γραφήματος κατάστασης ασθενούς. Οι φάκελοι αυτοί ενημερώνονται σε πραγματικό χρόνο, αποθηκεύονται και συντηρούνται κεντρικά με ασφάλεια, ενώ είναι άμεσα διαθέσιμοι προς χρήση μόνο από εγκεκριμένους χρήστες. Αναφέρονται και ως ηλεκτρονικά ιατρικά αρχεία (electronic medical record, EMR).

Embedded library services: Η παροχή ιατρικής πληροφόρησης στην κλινική πραγματοποιείται από βιβλιοθηκονόμους που είναι τοποθετημένοι/-ες σε μια ομάδα ιατρικής φροντίδας και συμμετέχουν στα ιατρικά συμβούλια παρέχοντας πληροφόρηση σχετική με τη φροντίδα των ασθενών ή προσφέρουν τις υπηρεσίες τους με εικονικές συναντήσεις με το ιατρικό συμβούλιο, μετά από αίτημα που σημειώνεται στο ηλεκτρονικό ιατρικό αρχείο.

Evidence-based medicine (EBM): Η τεκμηριωμένη ιατρική αφορά την ευσυνείδητη, ρητή, συνετή και λογική χρήση των σύγχρονων, βέλτιστων αποδεικτικών δεδομένων στην ιατρική για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την εξατομικευμένη φροντίδα των ασθενών. Είναι μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που περιλαμβάνει την κλινική εμπειρία, τις αρχές των ασθενών και τα καλύτερα διαθέσιμα αποτελέσματα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικών με την ιατρική φροντίδα.

Hospital library: Η νοσοκομειακή βιβλιοθήκη είναι μια βιβλιοθήκη που παρέχει υπηρεσίες και πηγές στο προσωπικό του νοσοκομείου ή και στους ασθενείς. Μπορεί να βρίσκεται εντός του νοσοκομείου ή σε ένα άλλο συσχετιζόμενο ίδρυμα ή μπορεί να είναι τελείως εικονική. Μπορεί ακόμη να αναφέρεται ως ιατρική βιβλιοθήκη, νοσηλευτική βιβλιοθήκη, βιβλιοθήκη επιστημών υγείας, βιοϊατρική βιβλιοθήκη, βιβλιοθήκη για τους χρήστες υπηρεσιών υγείας κλπ.

Information technology team: Τμήμα πληροφορικής. Το τμήμα αυτό εξυπηρετεί τη διεύθυνση υλισμικού, λογισμικού, δικτύου, ασφάλειας και τις σχετικές λειτουργίες μέσα στο νοσοκομείο ή στο σύστημα υγείας.

Knowledge-based information (τεκμηριωμένης πληροφόρησης (KBI)): Τεκμηριωμένη πληροφόρηση. Πρόκειται για μια συλλογή από αποθηκευμένα δεδομένα, πρότυπα και πληροφορίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη συνεχιζόμενη επαγγελματική ανάπτυξη του προσωπικού, για τον σχεδιασμό και επανασχεδιασμό διαδικασιών και για την επίλυση προβλημάτων. Αυτό περιλαμβάνει πληροφορία σχετιζόμενη με θεραπείες, όπως αλληλεπιδράσεις φαρμάκων, φαρμακοθεραπεία, ανεπιθύμητες δράσεις φαρμάκων, τοξικολογία, δοσολογία, ενδείξεις και τρόπους χορήγησης. Η τεκμηριωμένη πληροφόρηση αναφέρεται στην κλινική, επιστημονική και διαχείριση της βιβλιογραφίας.

Library consultant: Σύμβουλοι βιβλιοθήκης είναι προσωρινοί σύμβουλοι της νοσοκομειακής διοίκησης, του ιατρικού προσωπικού, του προσωπικού της βιβλιοθήκης, ή και της επιτροπής βιβλιοθήκης στον σχεδιασμό της νοσοκομειακής βιβλιοθήκης και των υπηρεσιών της, ώστε να εξυπηρετούνται οι πληροφοριακές, εκπαιδευτικές, ερευνητικές και σχετιζόμενες με την ιατρική φροντίδα απαιτήσεις από το σύνολο της νοσοκομειακής κοινότητας.

License agreement: Η συμφωνία αδειοδότησης, πρόκειται για ένα έγγραφο συμβόλαιο μεταξύ της βιβλιοθήκης και ενός προμηθευτή πληροφοριών που κανονίζει όρους και συνθήκες χρήσης του προϊόντος από το κοινό της βιβλιοθήκης.

Mediated literature search: Βιβλιογραφική αναζήτηση μετά από αίτημα χρήστη, πραγματοποιείται από βιβλιοθηκονόμους για λογαριασμό των χρηστών.

Medical Library Association (MLA): Η Ένωση Ιατρικών Βιβλιοθηκών είναι ένας παγκόσμιος, μη κερδοσκοπικός, εκπαιδευτικός οργανισμός που ιδρύθηκε το 1898, με τη συμμετοχή περισσότερων από 400 ιδρύματα και 3000 επαγγελματιών στο χώρο της ιατρικής πληροφόρησης. Σκοπός η αριστεία στην επαγγελματική πράξη και καθοδήγηση των ιατρικών βιβλιοθηκών και των βιβλιοθηκονόμων και επιστημόνων της πληροφόρησης για την βελτίωση της παροχής υγειονομικών υπηρεσιών, της εκπαίδευσης και της έρευνας σε ολόκληρο τον κόσμο.

Needs assessment: Αξιολόγηση αναγκών είναι η συστηματική διαδικασία σχεδιασμένη για τον εντοπισμό των αναγκών εξειδικευμένων υπηρεσιών ή τις μορφές πληροφορίας που χρειάζονται από ομάδες χρηστών της βιβλιοθήκης. Μπορεί να πάρει τη μορφή ερωτηματολογίων, στοχευμένων προσεγγίσεων σε κάποια ομάδα χρηστών, συνεντεύξεων με το κοινό ή να χρησιμοποιήσει άλλες μεθόδους.

OCLC: Είναι ένα παγκόσμιο συνεργατικό δίκτυο βιβλιοθηκών που παρέχει διαμοιρασμό τεχνολογικών υπηρεσιών, πρωτότυπη έρευνα και κοινά προγράμματα για τα μέλη της κοινότητας. Πολλές βιβλιοθήκες χρησιμοποιούν την υπηρεσία διαδανεισμού OCLC's WorldShare Interlibrary Loan system και την υπηρεσία απομακρυσμένης πρόσβασης EZProxy.

Patient education: Η εκπαίδευση ασθενών αναφέρεται στην παροχή πληροφορίας που θα βοηθήσει τους ασθενείς μέσα στο νοσοκομείο (inpatients) ή τους εξωτερικούς ασθενείς που παρακολουθούνται από αυτό (outpatients), τους συνοδούς, συγγενείς ή τα μέλη των οικογενειών τους, να κατανοήσουν και να αντιμετωπίσουν την κλινική πάθηση για την οποία οι ασθενείς λαμβάνουν θεραπευτική αγωγή. Η επιμόρφωση αυτή βοηθά τους ασθενείς και τους οικείους τους να αναλάβουν έναν ουσιαστικό ρόλο στη λήψη αποφάσεων που αφορά την υγεία τους.

Performance improvement: Βελτίωση αποτελεσματικότητας είναι η συστηματική διαδικασία εντοπισμού και ανάλυσης προβλημάτων αποτελεσματικότητας, σχεδιασμού, αξιολόγησης αποτελεσμάτων και αειφόρου βελτίωσης.

Research data management (RDM): Διαχείριση δεδομένων έρευνας πρόκειται για μια νέα διαδικασία στην οποία ενέχονται οι ιατρικές βιβλιοθήκες και το προσωπικό τους και αφορά τη βοήθεια στον σχεδιασμό, ανάπτυξη, περιγραφή, προστασία, διαμοιρασμό και διατήρηση των δεδομένων έρευνας. Κάποιες βιβλιοθήκες διατηρούν αποθετήριο τέτοιων δεδομένων.

Service level agreement: Συμφωνία επιπέδου παρεχόμενων υπηρεσιών μεταξύ της βιβλιοθήκης και της διοίκησης του νοσοκομείου αφορά τους δείκτες αποτελεσματικότητας, τα προσδοκώμενα, τους διαθέσιμους πόρους, τις διαδικασίες και τον τρόπο επίλυσης προβλημάτων αν εμφανιστούν που θα διευθετήσει την κατανομή πόρων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Gluck, J. C., Hassig, R. A., Balogh, L., Bandy, M., Doyle, J. D., Kronenfeld, M. R., Lindner, K. L., Murray, K., Petersen, J., & Rand, D. C. (2002). Standards for hospital libraries 2002. *Journal of the Medical Library Association: JMLA*, 90(4), 465–72.
2. Hassig, R. A., Balogh, L., Bandy, M., Doyle, J. D., Gluck, J. C., Lindner, K. L., Reich, B., & Varner, D. (2005). Standards for hospital libraries 2002 with 2004 revisions. *Journal of the Medical Library Association : JMLA*, 93(2), 282–283.
3. Bandy, M., Doyle, J. D., Fladger, A., Frumento, K. S., Girouard, L., Hayes, S., & Rourke, D. (2008). Standards for hospital libraries 2007: Hospital Libraries Section Standards Committee. *Journal of the Medical Library Association : JMLA*, 96(2), 162–169. <https://doi.org/10.3163/1536-5050.96.2.162>
4. Bandy M.M, Dudden R.F. (Eds.) (2011). *The Medical Library Association guide to managing health care libraries* (Second edition). Neal-Schuman.
5. Joint Commission (2021). Program: Hospital: Knowledge-based information resources are available, current and authoritative (IM.03.01.01) [Internet]. In Joint Commission Resources *E-dition*. JCR (27/10/2021)
6. Joint Commission (2021). Program: Hospital: The hospital plans for continuity of its information management processes (IM.01.01.03) [Internet]. In Joint Commission Resources *E-dition*. JCR (27/10/2021)
7. Joint Commission (2021). Program: Hospital: The hospital plans for managing information (IM.01.01.01) [Internet]. In Joint Commission Resources *E-dition*. JCR (27/10/2021)
8. Harnegie M.P. (2015). Penetrating the hospital environment and promoting library resources. *Journal of Hospital Librarianship*, 15(2), 217-225. <https://doi.org/10.1080/15323269.2015.1014764>
9. Medical Library Association (2022). *Partner with Hospital Librarians to improve patient care* [Internet]. MLA. <https://www.mlanet.org/p/cm/ld/fid=1961> (25/3/2022)
10. American Library Association (2022). *ALA Accredited Programs* [Internet]. ALA. <https://www.ala.org/educationcareers/node/262/> (20/1/2022)
11. Medical Library Association (2021). *Academy of health information professionals (AHIP)* [Internet]. MLA. <https://www.mlanet.org/p/cm/ld/fid=41> (15/4/2021)
12. Medical Library Association (2021). *Professional competencies* [Internet]. MLA. <https://www.mlanet.org/p/cm/ld/fid=1217> (15/4/2021)
13. Medical Library Association (2021). *Health information profession* [Internet]. MLA. <https://www.mlanet.org/p/cm/ld/fid=53> (15/4/2021)
14. Cooper, I. D., & Crum, J. A. (2013). New activities and changing roles of health sciences librarians: a systematic review, 1990-2012. *Journal of the Medical Library Association : JMLA*, 101(4), 268–277. <https://doi.org/10.3163/1536-5050.101.4.008>
15. Morgan-Daniel, J., Goodman, X. Y., Franklin, S. G., Bartley, K., Noe, M. N., & Pionke, J. J. (2021). Medical Library Association Diversity and Inclusion Task Force Report. *Journal of the Medical Library Association : JMLA*, 109(1), 141–153. <https://doi.org/10.5195/jmla.2021.1112>
16. Frati, F., Oja, L. A., Kleinberg, J., & CHLA-ABSC Standards Task Force (2021). CHLA Standards for Library and Information Services in Canadian Health & Social Services Institutions 2020. *The journal of the Canadian Health Libraries Association*, 42(1), 14–44. <https://doi.org/10.29173/jchla29526>
Standards of practice for hospital libraries and librarians, 2022: Medical Library Association Hospital Libraries Caucus Standards Task Force

17. Van Moorsel, G. (2009). Analysis of Compliance of Hospital Libraries with the Medical Library Association Staffing Standard: Examination of the Current State of the Industry and Reconsideration of the Standard. *Journal of Hospital Librarianship*, 9(3), 273–285. <https://doi.org/10.1080/15323260903030938>
18. Health Science Information Consortium of Toronto (2022). *Library Value Toolkit. Benchmarking; Give me an example* [Internet]. <https://guides.hsict.library.utoronto.ca/c.php?g=430008&p=2932207> (20/1/2022)
19. Spencer A., Mamo E., Billman B.L. (2021). Benchmarking study of hospital libraries. *MLA Hypothesis*. 31(1). <https://journals.indianapolis.iu.edu/index.php/hypothesis/article/view/23805>
20. Brettle, A., Maden, M., & Payne, C. (2016). The impact of clinical librarian services on patients and health care organisations. *Health information and libraries journal*, 33(2), 100–120. <https://doi.org/10.1111/hir.12136>
21. Matthews, A. P., & Flake, D. (2016). Everything You Need in an Electronic Medical Record (EMR): From Patients to Diagnoses to Librarians. *Journal of Hospital Librarianship*, 16(2), 97–106. <https://doi.org/10.1080/15323269.2016.1150726>
22. Hamasu, C., Burroughs, C. M., Glenn, E., & Ball, A. L. (2017). Mining Data in Electronic Health Record Systems: Opportunities for Librarians. *Journal of Hospital Librarianship*, 17(4), 282–291. <https://doi.org/10.1080/15323269.2017.1366776>
23. Sollenberger, J. F., & Holloway, R. G., Jr (2013). The evolving role and value of libraries and librarians in health care. *JAMA*, 310(12), 1231–1232. <https://doi.org/10.1001/jama.2013.277050>
24. Carlson, R., & Towner Wright, S. (2021). Essential Services of Clinical Librarians in Academic and Health Care Settings: A Cross-Sectional Study. *Medical reference services quarterly*, 40(2), 168–187. <https://doi.org/10.1080/02763869.2021.1912570>
25. Saimbert, M. K., Zhang, Y., Pierce, J., Moncrief, E. S., O'Hagan, K. B., & Cole, P. (2010). Medical librarians supporting information systems project lifecycles toward improved patient safety. Medical librarians possess expertise to navigate various search resources and can investigate inquiries during IS project lifecycles. *Journal of healthcare information management : JHIM*, 24(1), 52–56.
26. Accreditation Council for Graduate Medical Education (2000-2021). *ACGME common program requirements (residency)*. [Internet]. ACGME. <https://www.acgme.org/what-we-do/accreditation/common-program-requirements/> (15/4/2021)
27. American Nurses Credentialing Center (2021). *Magnet model—creating a Magnet culture* [Internet]. American Nurses Association. <https://www.nursingworld.org/organizational-programs/magnet/magnet-model/> (15/4/2021).
28. National Committee for Quality Assurance (2021). *Physician and hospital quality certification* [Internet]. NCQA. https://www.ncqa.org/programs/health-plans/physician-and-hospital-quality-phq/?utm_medium=cpc&utm_campaign=edu-smart-text&utm_source=google&utm_term=00000000 (15/4/2021)
29. Jones, D. A., Esparza, J. M., & Duggar, D. C. (2011). Initial Entry of Knowledge-Based Information (KBI) Into the Electronic Health Record and Internal Medicine Residents' Perceptions of KBI Resources in the Record. *Journal of Hospital Librarianship*, 11(4), 325–337. <https://doi.org/10.1080/15323269.2011.611108>
30. Bleich, M. R., & Brown, R. (2019). Evidence-Based Leadership Practice and the Role of the Librarian. *Journal of continuing education in nursing*, 50(12), 537–539. <https://doi.org/10.3928/00220124-20191115-03>

31. Oelschlegel, S., Grabeel, K. L., Tester, E., Heidel, R. E., & Russomanno, J. (2018). Librarians Promoting Changes in the Health Care Delivery System through Systematic Assessment. *Medical reference services quarterly*, 37(2), 142–152. <https://doi.org/10.1080/02763869.2018.1439216>
32. Harnegie, M. P. (2021). Evaluation of Library Usage and Attitudes of Residents and Fellows: Results of 2017 - 2019 Surveys. *Journal of Hospital Librarianship*, 21(2), 141–157. <https://doi.org/10.1080/15323269.2021.1899781>
33. Coleman, D. E., & Robbins, K. (2016). Strategic Planning for a Single-Person Medical Library. *Journal of Hospital Librarianship*, 16(4), 299–304. <https://doi.org/10.1080/15323269.2016.1221274>
34. Delawska-Elliott, B., Grinstead, C., & Martin, H. J. (2015). Developing a Marketing Orientation in Hospital Library Services: A Case Report. *Medical reference services quarterly*, 34(4), 481–489. <https://doi.org/10.1080/02763869.2015.1082390>
35. Centers for Disease Control and Prevention (2022). *Health Insurance Portability and Accountability Act of 1996 (HIPAA)*. Rev 2018. CDC [Internet]. <https://www.cdc.gov/php/publications/topic/hipaa.html> (17/1/2022)
36. U. S. Copyright Office (2022). *What is copyright?* [Internet]. Copyright. <https://www.copyright.gov/what-is-copyright/> (17/1/2022)
37. Gibson, D. S., Hernandez, M., & Draemel, A. (2015). Destination Library: Validating the Importance of Physical Space. *Journal of Hospital Librarianship*, 15(3), 251–261. <https://doi.org/10.1080/15323269.2015.1049057>
38. Case Western Reserve, University Archives (2007). *Glossary of Archival Terminology*. [Internet]. University Archives. <https://case.edu/its/archives/Records/glossary.htm> (17/1/2022)
39. Western New York Library Resources Council (2022). *Hospital Library resources program* [Internet]. The Council. <https://www.wnylrc.org/hospital-library-services-program> (17/1/2022)
40. Medical Library Association (2021). *Consumer health specialization* [Internet]. MLA. <https://www.mlanet.org/p/cm/ld/fid=329> (15/4/2022)
41. HealthIT.gov (2019). *What is an electronic health record (EHR)?*. <https://www.healthit.gov/faq/what-electronic-health-record-ehr> (27/10/2022)
42. Indeed (2021). What is a service level agreement? <https://www.indeed.com/career-advice/career-development/service-level-agreement> (1/3/2022)